

4/35

איר קלט (מזרח חדש)
 ענין ימי בלתי מפלגתי בשפה ההגברית
 העורכת: ג'ר ג' מרטון
 העורך המזרחי: ד"ר ש' מרמון
 המדפיס: משרד חדש בע"מ, ת"א, רח' המב 11

XLII. EVFOLYAM 356. szám
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
 Kiadó: Mizrách Chádás Ltd. Tel-Aviv,
 Hanegev 11. - POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31077.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסד והעורך הראשון:
 Dr. MARTON ERNŐ ד"ר א. מרמון

Az atomkísérletek határidő nélküli felfüggesztését javasolták az oroszok

A nyugati hatalmak már vissza is utasították a javaslatot, amely egyáltalán nem tesz említést az ellenőrzésről — Amerika mégis elhalasztja a Karácsony-szigeteken tervezett robbantásokat?

Genf, (Reuter, UPI, IFP). — A leszerelési konferencián tegnap Valerian Zorin helettes szovjet külügyminiszter azt a javaslatot tette, hogy függeszék fel az összes atomrobbantási kísérleteket, amíg a leszerelési tárgyalások folynak. Zorin kijelentette, hogy a Szovjetunió a maga részéről nem fog kísérleteket folytatni, ha a Nyugat is ígéretet tesz erre.

Zorin beszédében foglalkozott John Kennedy elnök és Harold Macmillan miniszterelnök felhívásával, amelyben arra kérték a Szovjetuniót, járuljon hozzá az atomkísérletek felfüggesztéséről szóló egyezményhez megfelelő nemzetközi ellenőrzés megszervezésével. Zorin szerint ez a felhívás átlátszó taktika, amellyel a Nyugat cselekedeteiért a Szovjetunióra akarják hártani a felelősséget. Amerika és Anglia voltaképpen ultimátumot adott a Szovjetunióknak, amely szerint vagy

aláírja az egyezményt, vagy pedig megkezdik az atomrobbantásokat. A Nyugat jól tudja, hogy a Szovjetunió nem járulhat hozzá a nemzetközi felügyelethez, amíg nem jön létre a teljes és általános leszerelés.

Arthur Dean amerikai és Joseph Goddber angol delegátusok azonnal visszautasították a javaslatot. Az angol delegátus kijelentette, hogy a Nyugat gyanúperrel él a Szovjetunió iránt, amely a múlt év szeptemberében önhatalmúlag megszegte a robbantások felfüggesztéséről létrejött nemzetközi megállapodást. Dean kijelentette, hogy a világ már

hallott nyilatkozatokat a Szovjetuniótól, amelyek szerint nem tervez robbantásokat, de a múltévi tapasztalatok alapján az Egyesült Államok már nem élgedhet meg ígéretekkel.

A tegnapi ülésen egyébként a román delegátuson kívül az összes megbízottak felszóltak. A semleges államok ma újabb ülésre ülnek össze, amelyen részletes javaslatot akarnak kidolgozni a Szovjetunió és a két nyugati nagyhatalom között az atomrobbantások nemzetközi ellenőrzése tekintetében fennálló ellentétek áthidalására.

A konferencián résztvevő nyolc semleges állam tegnap felhívást intézett az atomhatalmakhoz, hogy függeszsenek fel minden atomrobbantási kísérletet. A semlegesek nevében a brazilai delegátus írásos javaslatot nyújtott át ebben a kérdésben a három nagyhatalom megbízottjainak.

Ugyanakkor tájékozott körökben valószínűnek tartják, hogy Amerika bizonyos (Folytatás a 16-ik oldalon)

GOLDA MEIR KINHALLGATÁSON FOGADTA A FRANCIA NAGYKÖVETET

U Tant főtáitkár Izrael és Szíria megbízottaival tárgyalta a Biztonsági Tanács határozatainak végrehajtásáról

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Golda Meir külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta Jean Bourdeille-t francia nagykövetet. A külügyminiszter igen szívélyes hangú beszélgetés során kifejezésre juttatta a nagykövet előtt Izrael nagybecsülését Franciaországnak a Biztonsági Tanácsban legutóbb folytatott tárgyalásokkal kapcsolatos magatartásáért.

Hír szerint a beszélgetés során szóba került egyes FLN vezetők Izrael-ellenes kijelentése is.

New York, (Reuter). — U Tant UNO főtáitkár tegnap külön-külön kihallgatáson fogadta Izrael és Szíria megbízottait, hogy a Biztonsági Tanács hétfői határozatának végrehajtásáról tárgyaljon velük. A főtáitkár előbb Micháel Comay izraeli főmegbízottat, majd Farid Szahlaui szíriai delegátust fogadta. Az UNO titkársága közölte ugyan a találkozások tényét, de

nem árulta el, hogy azokat ki kezdeményezte. Feltételezik, hogy a két diplomatát U Tant hívta meg.

Michael Comay egyébként tegnap már másodikban tárgyalta az UNO főtáitkárrel az utolsó 48 órában. A második megbeszélés előtt U Tant főtáitkár Mohammed El-Zajed egyptomi delegátussal folytatott tárgyalást, utána pedig az angol küldöttség vezetőjével Sir Patrick Deannel találkozott. Egyik politikus sem volt hajlandó elárulni, hogy miről esett szó ezeken a megbeszéléseken.

SZARAZ, MELEG IDŐ

A meteorológiai intézet tegnap esti jelentése szerint ma folytatódik a száraz és meleg időjárás. — Holnapra a hőmérséklet kisebb csökkenése és a levegő páratartalmának emelkedése várható. Maxiális mai hőmérsékletek: Jeruzsálem 27, Tel Aviv 23, Haifa 23 fok.

Agyonlőtték az algériai francia kémelhárító parancsnokát

Az OAS felrobbantotta az algériai kikötő világító tornyát — Salan tábornok magára vállalja a felelősséget Jouhaud generális minden tettéért — George Bidault is részt vett a lázadó mozgalomban?

Algír, (Reuter, UPI, IFP). — Az OAS tegnap további terrorakciókat hajtott végre. Az algériai francia kémelhárító parancsnokát, Marcel Bourgon őrnagyot a nyílt utcán agyonlőtték. Szemtanuk elmondották, hogy a tiszt lakása felé tartott, amikor egy kapu alatt rejtőzködő fiatal ember több lövést adott le rá. Bourgon összeesett, mire támadója előlépett és még néhányszor belelőtt a földön fekvő emberbe. Az őrnagy ezután sem halt meg és még élve szállították a kórházba, ahol azonban nem tudták megmenteni az életét. A támadó egy autóban menekült el, amely a közelben várt rá. Bourgon felesége és négy gyermeke gyászolja.

Ugyancsak tegnap piasztikbombával felrobbantoták az algériai kikötő világító tornyát. A robbanásnál néhány ember könnyebben megsebesült. A torony két felső emelete összeomlott, de emberéletben nem esett kár.

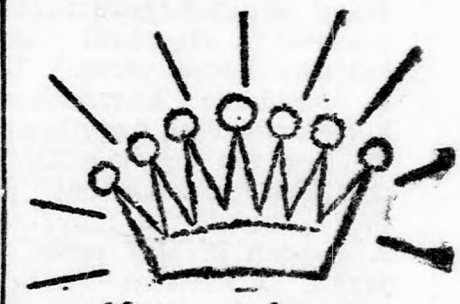
A párisi lapok tegnap közölték egy röpecdula szövegét, amelyet állítólag Georges Bidault, Franciaország kétszeres volt miniszterelnöke „A francia anyaország lázadó mozgalomának nemzeti tanácsa” nevében írt alá. A körlevelet az OAS egyik parancsának mellékeltevel juttatták el a lapok szerkesztősejteihez. A rendeletben, amely alatt Raoul Salan volt tábornok, az OAS parancsnokának aláírása szerepel, a tábornok utasítást ad „a lázadó mozgalom felállítására”. A röpecdula a vasárnap lefolyt népszavazást, amelyben Franciaország lakossága hozzájárulását adta De Gaulle algériai politikájához, törvénytelennek nevezi, mert ellenkezik az alkotmánnyal.

George Bidault, aki a második világháborúban a francia földalatti mozgalom egyik vezetője volt, eltiint Páris-környéki lakásáról. A környéken azt állítják, hogy felesége egy hét múlva utána ment. A rendőrség körében azt mondják, hogy Bidault külföldre utazott és valószínűleg Svájcban, vagy Olaszországban tartózkodik.

George Bidault előbb 1946-ban, majd 1949 és 1950 között volt miniszterelnök, de közben néhány ízben a külügyi tárcát is betöltötte.

Páris, (UPI). — Edmond Jouhaud volt tábornoknak, az OAS második számú vezetőjének mai tárgyalásán a bíróság elnöke nagy meglepetésre felolvasott egy levelet, amelyet Raoul Salan tábornok intézett a bíróság-

hoz. Salan közli, hogy magára vállalja a felelősséget Jouhaud tetteiért, aki az ő utasításai szerint cselekedett és mindig hűséges maradt Franciaországhoz.

Királyi ajándék

Jéjn Hánászi
AZ ITALOK KIRÁLYA

CARMEL ORIENTAL

Amerika és a Szovjetunió felújítja a tárgyalásokat Berlinről

Május 22-ikén összeülnek a NATO katonai és politikai vezetők

Washington, (IFP). — Az amerikai külügyminisztérium tegnap közölte, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió hétfőn felújítják tárgyalásaikat a berlini kérdéssről. A megbeszéléseket az Egyesült Államok kezdeményezte.

Lucius Clay tábornok, Kennedy elnök berlini külön megbízottja visszaérkezett az Egyesült Államokba. Kennedy elnök tegnap sajtófogadáson kijelentette, hogy a tábornok, aki a magánipar keretében betöltött munkájához tér vissza, továbbra is tanácsadója marad a kormánynak Berlin kérdésében, sőt szükség esete tén vissza fog oda térni.

A tábornok, akinek tegnap este kellett kihallgatáson megjelenni Kennedy-nél, New Yorkba érkezve arra

figyelmzettetett, hogy bár a feszültség engedett, nem lehet megoldást találni a berlini kérdésre, amíg a város közötti közlekedést nem állítják helyre a régi formájában.

Páris, (Reuter). — A NATO 15 tagállamának magasrangú katonai és politikai személyiségei május 22 és 25-ike között találkoztak tartanak Fontainebleau-ban, az Atlanti Szövetség csapatainak parancsnokságán. A konferencia a fontos világpöblémákról fog tárgyalni, amelyeket a jelenlegi nemzetközi helyzetben az Atlanti Szövetségnek meg kell oldania. A találkozáson Norstad tábornok, a NATO haderők parancsnoka és Derek Stikker főtáitkár fog beszámolóit tartani.

MINDENT amit tudni akar kinyomozza a „HA-AYIN” detektíviroda P.-A. Sheinkin 2 szoba: 4.

Az út a férfi szívéhez a gyomrán keresztül vezet. Ez bár nem romantikus, de megfelel a valóságnak. Minden fiatalasszony tudja, hogy a főzés sikeréhez a megfelelő olajat kell használni — az „Ec Házajit” gyár „Extra” C. D. olaját.

Ez a legjobb olaj hús-sütéshez, főzéshez, süteményhez és különösen salátákhoz.

AS A LEGKITÜNÖBB KÖSER FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

AMCOR frigidáerek 12 részlethe KÖRÖN cégnél TEL-AVIV JEHUDA HALEVI 43

UTÁNZATOT NE FOGADJON EL! AZONNAL CSILLAPIT MINDEN FÁJDALMAT A PALGIN

PALGIN MINDEN TABLETTÁBAN VÉSVE VAN

Forrón szeretett édesapám, bátyám nagyapám, BAUMANN IZIDOR (Enak) Cholon (Salgótarján) április 10-én (17 יוני), elhunyt és ugyanaznap helyeztük örök nyugalomra a zichron-méiri temetőben. Fla, testvére és a család

Megboldogult feleségem, édesanyám Végh Rivka 71 (Petrozsand) SIRKÓAVATÁSA április 15-ikén délután 3.30-kor lesz a kirját-sault temetőben. (T.-A.) A gyógyszerész család

Kun Béla 71 HALALÁNAK ELSŐ ÉVFORDULÓJA alkalmából, kegyelettel emlékeznek meg róla JERUZSALEMI BARATAI

Perzsia kitart a Nyugat mellett

Washington, (Reuter). — John Kennedy elnök tegnap fogadta a perzsa saht, aki vel két órán át tárgyalta a közelkeleti térség védelmével és fejlesztésével kapcsolatos kérdésekről. Ezt megelőzőleg a saht, aki Farah Diba császárnő társaságában érkezett hivatalos látogatásra, Eugene Blackkal, a Világbank elnökével tárgyalta.

Az elnöki fogadás után a saht beszédet tartott az amerikai kongresszus két háza előtt és kijelentette, hogy Perzsia kitart a Nyugattal való szövetség mellett. A Szovjetunió előbb fenyegetésekkel, aztán ígéretésekkel akarta rávenni Perzsiát, hogy legalább neutralista álláspontra helyezkedjék, a perzsa kormány azonban az ország biztonsága szempontjából elutasította ezeket a javaslatokat.

AROMATIC CIKÓRIA

A túristaként az országban tartózkodó LANG SÁNDORNAK (Ersékdjvárs) 60-IK SZÜLETESNAPJA alkalmából forró szeretettel gratulálnak és még nagyon sok boldog évet kívánnak: felesége, ILUS; fia, TOMI, Nové Zámky; ARANKA és családja, Budapest; LANG MISKA és családja, Kfar-Achim.

HEGEDÜS ZSICA BAOSI 80-IK SZÜLETESNAPJÁRA MINDEN JÓT KIVAN GEMBINER WANDA és ERVIN, VALAMINT CSALÁDJAIK.

HIRK

**AZ UJ KELET
ELŐFIZETÉSI DIJA
HAVONTA 5.80 FONT**
Tel-Aviv, POB 831.
Fiókiadóhivatalkó:
HAIFA:
Schapira-u. 13. Tel. 2453
JERUZSALEM:
Jovec-u. 7. - Tel. 26046.

5722. niszán 9.	
1962. ápr. 13. péntek	
Gyertnygyűlés:	
Jeruzsálem	5.28
Tel-Aviv	5.48
Haifa	5.39
5722. niszán 10.	
1962. ápr. 14.	
Szombat - Szabbát Hágadól	
Heti száma: Micsora	
Haftara: „Vöörvá László”	
Máteáchi 3. 4.	
Szombat kimenetel:	
Jeruzsálem	6.44
Tel-Aviv	6.42
Haifa	6.46

Külföldi vendégek az államelnöknel. Jicchák Ben Cvi államelnök tegnap fogadta dr. Mervin Stockwood southworki érseket, Lady Elisabeth Cavendish, Harry Williams lelkészt, a Cambridge College dékánját, Péter Schneider lelkészt és Simon Stewartot. A vendégeket dr. Cvi Verblovsky mutatta be az államelnöknek.

Legjobb tipp! — Ha „Hadash”-hoz beiratkozik. Pazar választék. 20 éve a legjobb könyvtár. „Hadash” Hájárkon ötvenkilenc.

Végleges hajléktartás
garanciával.
PATTANÁSOS ARCOK
SPECIALIS KEZELÉS
FANCIANTALANTÁS
SZÉPLELŐK ELTÜNTETÉSE.

MIRJAM kozmetika
T. A., Allenby 28. Tel. 55078

Smuel Askenázi bejutott a Csajkovszky-verseny döntőjébe. Moszkvából jelentik: Smuel Askenázi, a fiatal izraeli hegedűművész bekerült a moszkvai Csajkovszky hegedűverseny 12-es döntőjébe. A moszkvai konzervatórium nagyerőműben ma lép egymásután a dobogóra a harmadik és döntő forduló 12 művésze. Askenázin kívül 7 orosz, 2 japán, 1 kanadai és egy cseh szlovák versenyző jutott a döntőbe. Mint ismeretes, Smuel Askenázi Izraelben Fehér Ilona tanítványa volt.

Az Aranykor Klub értesíti tagjait és barátait, hogy április 29-én, vasárnap este 8 órakor a „Jachdav”-ban, Tel-Aviv, Hájárkon 81. az eddigi kultúrestéket is felülmúló előadást tart. — Jegyelővételt esténként 6-tól 8-ig, Zamenhof 16., Weiss Rudolf pénztárosnál.

Serdületlen kislányokat támadott meg. Szerdán délelőtt Beer Sván a Hé-nyegyedben egy 57 éves férfi merényletet követett el egy 8 és egy 6 éves kislány ellen. Az egyik kislány anyja nyomban jelentette az esetet a rendőrségnek, amelynek gyors nyomozás után sikerült letartóztatnia a merénylőt. A megtámadott kislányokat kihallgatásuk után orvosi vizsgálatnak vetették alá.

Slessen! Hogy még olcsón vehessen. Egyötvenért szótárt, verseket, regényeket. „Hadash”, Hájárkon ötvenkilenc.

Askelonban több mint egymilliót fordítottak iskola építkezésekre. Egy szülői értekezleten Arjé Tágar askseloni polgármester tegnap este bejelentette, hogy az 1961-1962-es költségvetési évben 40 elemi iskolai tantermet építettek és további 31 osztály építése folyamatban van. Az építkezésekre több mint egymillió fontot fordítottak. A szülők követelték a polgármestertől, hogy Askelon városa még az idén számolja fel a délutáni oktatást, Tágar azonban bejelentette, hogy erre nincs lehetőség.

Felcségnék a szítéskig haladékok a foghazbuntetés megkezdésére. Az askseloni törvényszék 5 hónapi elzárásra és 500 font pénzbüntetésre ítélte betörés miatt Slomo Wiesmann 28 éves ásdodi lakost. A vádirat szerint Wiesmann tavaly október 18-án betört Slomo Uziél lakásába, de elfogták. A betörő arra kérte Elkájám bírót, hogy április 26-ig halassza el büntetésének megkezdését, mert erre az időpontra várja, hogy a felesége szüljön. A bírő eleget tett a kérésnek és 2500 font garancia ellenében szabadlábra helyezte Wiesmannat.

כשר לפני שגוריון קוסערי
Fiatal
nyúzott liba
naponta frissen, olcsón.
GRUNHUT és FRIEDMANN
„MÉRKAZ HAAVAZ”
T. A., Hásáron u. 21
Tel. 33769.

Rendszeresen nyomoz követett több üzletlajdonost. A tel-avivi főkapitány ság megfigyelő többször megfigyelés után letartóztatták Saul Kácin fiatalembert, akit „súlyos büncselekmények elkövetésére irányuló szövetkezéssel” vádolnak. Kácin tegnap került a járásbíró elé, amely háromnapos vizsgálati fogságot rendelt el ellene. A rendőrség képviselője elmondta, hogy a fiatalember rendszeresen nyomoz követett néhány tel-avivi üzletlajdonost. A rendőrség arra hivatkozik, hogy a nyomozás még folyik és rövidesen további letartóztatásokat fog eszközölni. Kácin azt állította a bírő előtt, hogy a rendőrség gyilkosság előkészítésével gyanúsítja.

Legjobb könyvtár? Allenby? Legnagyobb választék szakkönyvben és szépírodalomban? Allenby. Legjobb kiszolgálás? Allenby könyvtár, Tel-Aviv, Allenby 11.

Magyar fordítással
Sulchán Aruch
Imakönyv-Mirjám
Pészách-Hágadá
„SINAI”, T.-A., Allenby 78.

Egy font értékű süteményért 250 fontra ítélték. S. Elkájám askseloni törvényszéki bírő tegnap 250 font pénzbüntetésre ítélte egy 17 éves „irját-gáti” fiút aki egy font értékű süteményt lopott. A fiú beismerte, hogy behatolt a plugoti országút kereszteződésénél lévő kioszkba és onnan vitte el a süteményt. Azzal védekezett, hogy két ismeretlen fiatalember bujtatta fel a süteménylopására.

A milánói II Giorno fenntartja, hogy Hammarskjöldöt rakétával löfték le

A lap az UNO-hoz benyújtott vizsgálati jelentésére hivatkozik hírforrásként

Milánó, (Reuter). — Az „II Giorno” független napilap tegnap az UNO titkárságának cáfolatával szemben ismételtlen leszögezte, hogy a Dag Hammarskjöld halálának körülményeiről írt tudósítása megfelel a valóságnak. Mint megirtuk, az II Giorno közölte az UNO titkársághoz benyújtott jelentés részleteit, amelyekből az derül ki, hogy Hammarskjöld gépet egy katángal harci repülőgéppel rakétával löfték le.

PARK HOTEL KÁLMÁN
TEL. 920-355. **NAHARIA** TEL.: 920-355.

Bár: minden hétvégén tánczene
Étterem: naponta, ebéd, vacsora

BEER-SEVA

Vasárnap este 7 órakor a BÉT JACIV-ban, a H. O. H. rendezésében
Magyarország Anglia 6:3
és más, nagy nemzetközi mérkőzésekről készült filmek bemutatja.
MOLNÁR IGNÁC magyar edző szakmagyarzataival.

A jeruzsálemi és názáreti polgármesterek vizsgálta Párisból. Mordecháj Is-Sálom jeruzsálemi és Szeif Adin Zuábi názáreti polgármesterek, akik Páris polgármesterének meghívására egy hetet a francia fővárosban töltöttek, tegnap hazaérkeztek. Is-Sálom a repülőtéren elmondta, hogy rendkívüli fogadtatásban volt részülk és az első pillanattól kezdve érezték az irántuk tanúsított mély és őszinte barátságot. A polgármester beszámolt még más polgármesterekkel és községtagokkal történt találkozásáról. Az izraeli küldöttség harmadik tagja, Armon Largo, a dimonai községtagok elnöke még Franciaországban maradt.

Táleszt ifjain, mezuza, imakönyvek magyar fordítással is — a legolcsóbban, Ungár Majsenál, a tel-avivi nagytemplomnál, az Allenbytől második stand.

ÉKSZER és ÓRÁVÁSÁRLÁSNAI forduljon bizalommal hozzám:
SCHWARZ E.
(Temesvári)
Tel-Aviv, King George 16

Városi információk Iroda Rámát-Avivban. Kedden, április 17-én nyílik meg Rámát-Avivban, a Kupát Cholim melletti üzletházban az ötdik városi tudakozó iroda, amely az északi városrész lakóit fogja szolgálni és naponta este 10 óráig lesz nyitva. A tudakozó iroda felállításában tekintélyes része van a miniszterelnökség tájékoztatási osztályának.

Felére csökkentették a hasiskereskedő büntetését. A tel-avivi törvényszék Kenneth tanácsa tegnap helyt adott Chune Finkelstein 41 éves narkománias fellebbezésének, akit a járásbíró kábítószerejégetés miatt 20 havi elzárásra ítélt. A törvényszéki ítélet szerint Finkelstein csak 10 hónapot fog börtönben tölteni. A narkománt, akit már két ízben ítélték el kábítószertartás miatt, tavaly nyáron Jaffán a 60-as utcában lévő kávéházban fogták el és nagymennyiségű hasist találtak nála és ezért Szezáj járásbíró februárban 20 havi fogságra ítélté.

Maklef tábornok a V. lagbankkal tárgyal. Mordecháj Maklef tábornok, a holtengerei kalisómvékek vezérigazgatója, tegnap New Yorkon keresztül Washingtonba repült, ahol tárgyalásokat folytat a Világbank vezetésével. Egyhetes amerikai tartózkodása alatt Maklef, a kalisómvékek készítéséhez szükséges további gépek építésének finanszírozásáról fog tárgyalni. Mint ismeretes, a kalisómvékek üzemé felszerelés, vagy üzembehelyezés esetén ki kell kérnie a Világbank vezetésének jóváhagyását, hogy ezeket a kiadásokat a bank által folyósított kölcsönből finanszírozzák.

Legszébb női tászkák Évától, Tel-Aviv, Allenby-út 90. — Készítői árak.

tivoni HORNUNG
PENZIÓBAN.
Szosáim 15. (ezelött Teshen)
szerda d. u. -tól II. szenné
vasárnap d. e. -től 55. lyentent
Gyermekeknek, 10 évesig, 39. — II.
a tradícionálnia szédrel.

Hajtvadászat a mozi-jegyzérek ellen. A tel-avivi rendőrség az utóbbi hetekben rendszeres hajtvadászatot tartott a mozi-jegyzérek ellen. A rendőrök és detektívek főleg az észak-tel-avivi mozik környékét fésülték át és számos fiatallembert tartóztattak le, akik borsos áron kínáltak mozi-jegyeket eladásra. A jegyzéreket a közeli napokban állítják bíróság elé.

Nagy számmal kezdődött az éjjeli halászdíény. Szerencsés órában kezdődött meg Éjjláton a halászszezon. A déli kikötőváros halászaik első útjukról öt tonna pálamida halzáskmánnal tértek vissza. A halászoknak sikerült elfogniuk egy öt méter hosszú cápat is, amelynek súlya megközelíti a 4 tonnát. A cápa párja még a halászok hálójában vergődik, és csak megölése után fogják szárazföldre hozni.

HUCKEL-ROSSI
PANAMA-
SZALMAKALAPOK
döknök és gyerekeknek is.
nagy választékban
Flessig & Schmerling
Tel-Aviv, Aljia-u. 7.

Vásároljon részlete, kamatmentesen, cipőfűzőtől szobabútorig mindent. Korlátlan hitel, részletfizetés a vevő lehetősége szerint. — Új oléknak különleges kedvezmények és feltételek. **TÁAM CHAJIM**, igazgató Titinschneider. T.-A., Allenby 27., udvarban.

Nagy tűz az Assuta vattagyárban. Hatalmas tűz tört ki tegnap a Petach Tikva melletti fekvő Kirjárt Arjé gyárgyegyedben lévő Assuta vattagyárban, amely többézer font értékű kárt okozott. A petach-tikvai tűzoltók négy autóval vonultak ki, de mire megérkeztek, az Assuta munkásai a szomszédos üzemek munkásaival összefogva, már eloltották a tüzet, amely nagymennyiségű nyersanyagot és egy szelítető gépet hamvasztott el. Azt hiszik, hogy a tüzet rövidzárlat okozta.

Elmozdították **Ukrajna rendőrfőnökét**

Moszkva, (Reuter). — Alexej Dropkin ukrain rendőrfőnököt félfüggesztették állásából — köztölték tegnap. Dropkin 1956-ban került ebbe a pozícióba, amelyet hivatalosan az ukrainai Szovjet Köztársaság belügyminiszterének címezik. Az elmozdított rendőrfőnök helyébe Ivan Gendrocsenkov került. Az ukrainai Pravda első oldalán közli a hírt, de nem fűz hozzá magyarázatot.

Butort
közvetlenül a készítőnél
VASAROLJON.
Tervező mérnök
díjmentesen áll rendelkezésre.
WIE kárpitos és
bútorüzlet
T.-A., Dizengoff 157, tel. 222998

Tölkörán nyitotta ki az orozslánketrecet. A francia Rádióciirkusz Izraelben időzése alatt most másodsor történt baleset az orozslánketrec körül dolgozó munkások között. A múlt héten az egyik etető-munkást sebesítette meg karmaival az egyik orozslán, úgy hogy az illetőt kórházba kellett szállítani. A második baleset néhány nappal ezelőtt történt, amikor egy másik alkalmazott a fellépésük után a cirkusz porondjáról kivonululó orozslánok előtt a kelleténél előbb nyitotta ki a ráccsal körülvett térség ajtaját. Az egyik orozslán formálisan leütötte és súlyosan megsebesítette a munkást, akit az Ichilov kórházba szállítottak, de már túl van az életveszélyen.

Choloniak figyelmebe! Legújabb modell gyermek-, női- és férficipők nagy választékban. Garantált minőség, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. Kellemes ünnepeket kíván „Támari” cipőüzlet, Hankin-u. 96. (Rita-szalon mellett.)

Menyasszonyok figyelmébe! Megértettek a legújabb francia és orosz modellek **KÖLCSÖNZÉS**

BUDAPEST SZALON
Esküvői öltöztetés és kikészítés.
TEL-AVIV, Allenby 28.
TELEFON: 55078

Visszaszolgáltatták az Éjjlátnál áttévedt amerikai turistát. A jordániai hatóságok tegnap a Mandelbaum átjárónál visszaszolgáltatták Bernard Milton amerikai turistát, aki évv március 31-én Éjjlát környékén sétá közben átlépte a határt. Az amerikai turista az Arab Légiónakatonák fogságába került, akik a jeruzsálemi óváros börtönében tartották fogva mostanáig. Az izraeli hatóságok kihallgatták Miltont arról, hogy milyen körülmények között lépte át a határt és miként bántak vele a jordániai börtönben.

Baromfi-perzsés közben súlyos égési sebeket kapott. Cipora Hohberg 30 éves asszony, akinek a tel-avivi Schapira negyedben van mézszárszéke, súlyosan megsebesült, amikor baromfi kopasztott nyílt láng felett. Hohbergné a mézszárszék munka-asztalára helyezett egy bádofedőt, amelyben lángoló fadarabok voltak és közben felborította a közelben lévő spiritu-szosz üveget. A denaturált szesz nyomban lángra lobbant és az asszony égési sebeket szenvedett arcán és kezén. Bevitték az Ichilov kórházba, ahonnan tegnap este azt közölték, hogy állapota nem aggasztó.

A 340811 számú sorsjegy 30.000 fontot nyert

A Mifai Hápájisz csütörtök esti húzósán a 30.000 fontos főnyereményt a 340811 számú sorsjegy nyerte. A 267860 számú sorsjegy 10.000 fontot nyert, a 239638 és 461148 számú sorsjegyek egyenkint 5000 fontot nyertek.

1000 fontot nyertek

214244, 105165, 162771, 104570, 295272, 336364, 320763, 456573, 361355, 025418.

500 fontot nyertek

239129, 124916, 114087, 246439, 259576, 456057, 421866, 181290, 425661, 421399, 344754, 466348, 291038, 142255, 168045, 352576, 100422, 265390, 146916, 342389.

200 fontot nyertek

109201, 125475, 396786, 472772, 436558, 063457, 201231, 317679, 223147, 160130, 354065, 277459, 035974, 174847, 087681, 125537, 244641, 455857, 386723, 063825.

Osztalékok írtat a Coproductia filmvállalat. — Az izraeli filmgárta kezdészetű üzlettel valói. Erre lehet következtetni abból, hogy a Coproductia filmkészítő vállalat múltévi eredményei alapján elhatározta, hogy 12 százalékosztalékokat fizet bonusz-résztvényekben. Ez a társaság készítette a Színája című sikeres játékfilmet és többek között jogot kapott az Adolf Eichmann ügyében hozott törvényszéki ítélet kihirdetéséről és a felsöbbség tárgyalásáról való televíziós filmek elkészítéséről is, amelyek kópiáit sikerült elhelyeznie a világgiacon.

KÖLCSÖNT
5.- fonttól 500.- fontig
AZONNAL FOLYÓSÍTHATÓ
aranyékszere, vagy más értéktárgyakra. RAJNA
LOMBARD TIFERET
TEL-AVIV, Sd. Rothschild 31.

Szederre és ünnepekre előjegyzést elfogadunk. — Miszda Halpern, Jeruzsálem, Meá Seárim.

Tört és zuzott, mert kesvesse a havi támogatás. Az askseloni bíróság közbötrányozkos miatt egyhavi elzárásra ítélte David Vaknin 42 éves szédörti lakost. A vádirat szerint Vaknin ezév januárjában megjelent Szédört népjóletí hivatalában, hogy felvegye a szokásos havi támogatást, de miután az összegvet kevéseknek talála, törni-zúzni kezdett a hivatalban. A bírő arra is kötelezte Vaknint, hogy 40 font kártérítést fizessen a népjóletí hivatalnak.

Franciaország felmondta szerződését Monacoval

Páris, (Reuter). A francia kormány tegnapí minisztertanácsa után közölte, hogy felmondta Monaco hercegséggel fennálló szerződését. Louis Ternoir tájékoztatásiügyi miniszter kijelentette, hogy a szerződés felmondása hat hónapon belül lép érvénybe.

A Franciaország és Monaco közötti konfliktus abból ered, hogy a francia hatóságok meg akarják fosztani Monaco állampolgárait az eddigi adómentességtől. Ha tehát a felmondás életbe lép, véget ér Monaco aranykora és polgárainak különleges helyzete.

A monacói parlament képviselői a 18 tagu nemzetí tanács rendkívlíli ülésén összehívását követelték, hogy az 1951-ben kötött egyezménynek Franciaország részéről való felmondásával foglalkozzék. A párisi kormány azért követeli, hogy Monaco is bekapcsolódjék a francia adózási rendszerbe, mert a kis hercegség menedékhelye lett a francia és a nemzetközi tőkének, amelyet az európai Közspiaci való tisztaságtelen versenyben használnak fel.

Izraeli hétköznapok

Írta: Barzilay István

Szabadon járó bolondok

Simon Lurie, az antwerpeni gyilkos, családtagjainak és ismerőseinek tanúsága szerint, gyermekkorától abnormálisan viselkedő ember, az elmebajnak valamelyes formája minduntalan kiütöközt rajta. Mégis, megkönnyíthetett, gyermekét nemzett s aztán elkövette az utóbbi évtizedek legszörnyűbb gyilkosságát.

Még tipikusabb a rechovoivi Fogel Mordecháj esete, aki „dekларált” bolond volt. Az elmeorvosoktól, meglepő liberalizmusával, kiengedték, amikor nővére ezt kérte és vállalta a hazai ápolását. Ennek a liberális orvosi magatartásnak az lett a következménye, hogy Fogel Mordecháj agyonlőtte a mostohaanyját.

Sok esetet sorolhatnánk fel, a legkülönösebbek azok amikor „szabadságos” bolondok követnek el valami köz- vagy önvészélyes cselekedetet. Szabadságos bolond alatt az olyan lelki-beteg értendő, akit rövid- vagy hosszabb időre kiengednek az elmeorvosintézetekből, mert az orvosok véleménye szerint, elmeállapotuk ezt lehetővé teszi. Hogy aztán ezek megöljék önmagukat, vagy valamelyik embertársukat, az balszerencsés eset, szegényre akkor jött rá a bolondóra, amikor éppen szabadságát töltötte az intézet falain kívül.

Nekünk, újságíróknak mindig sok bajunk van velük. A bolondok előszeretettel keresik fel a szerkesztőségeket személyesen, vagy írásban. Szegényeknek mindig sok a mondanivalójuk, mert vagy azt kell elmesélniük, hogy ildózik őket és védelmüket kérik, vagy „világászóló” ötleteiket akarják a lapok hasábjain keresztül közölni a világgal, hiszen azok azért világraszólók.

Nem egyszer próbálkozik az újságíró azzal, hogy elmebajos kliensét orvosi kezeléshez juttassa, vagy gyógyintézetbe zárassa. Csakhogynem, sajnos, a törvény ebben az irányban sokkal szigorúbb, mint az ellenkező irányban. Furcsa dolog, de egy elmebeteg zárt intézetben elhelyezni sokkal nehezebb, mint kihozni onnan. Ez a csaknem egyirányú törvény korlátozza a betegek felvételét. Amíg az elmebeteg nem követ el ön- vagy közveszélyes cselekedetet, vagy valamilyen bűncselekményt, nem szállítható intézetbe. A demokrácia védi őket: az az elv, hogy önkaratán kívül senki sem csukható be zárt intézetbe. A „habeas corpus” elve ez, amelynek értelmében minden szabad országban élő ember maga rendelkezik önmaga felett, amíg elméje elég ép ahhoz, hogy azt megtehesse.

Csak hogy az a meghatározás, hogy valaki „elég” épelméjű, igen tág fogalom. Ha azt állítja magáról, hogy másnaponként együtt reggelizik John Kennedy amerikai elnökkel, attól még nem tekinthető bolondnak, mert kinek árt azzal, ha ilyen magas összeköttetésekkel dicsekszik? A baj akkor következik be, amikor az ilyen ember vasdoronggal főbeveri azt, aki kétszázbevonja a Fehér Ház

ban való reggelizése történetének hitelességét.

Tudjuk azt is, hogy a szakorvosok nagyrésze ezt a liberális elméletet támogatja. Kiváló elmeorvosokkal beszélgettünk erről és egyikük azt állította, hogy a gyógyintézetekben betegek vannak, a bolondok kint szabadon járnak a nagyvilágban. Például az atomenergia-bizottságokban, a nagyvárosokban, talán hadseregek élén. Ha minden embert, aki „furcsa gondolatokkal” zavarja embertársainak fejét, bezárnának az elmeorvosintézetekbe, az emberiség igen nagy százaléka oda kellene csuktatni. S azt is mondta, hogy ez a humánus rendszer a demokrácia egyik kockázata.

Izraeli vonatkozásban pedig megnyugtató: nincs nálunk több elmebeteg, mint más kultúrországokban. A statisztika ezt bizonyítja. Más dolog, hogy gazdagabb országokban, ha nem is orvosi, de adminisztratív felügyelet alatt állnak a csendes bolondok is, legalább is tudnak róluk, számontartják őket. Izraelben nincs róluk nyilvántartás, de ez csak idő kérdése, egyszer majd lesz.

Ha az újságíró ilyen információkat kap szakértőktől, hogyan válaszoljon az olvasó kérdéseire? Hogy miért járhatott szabadon például ez a Fogel Mordecháj, aki a mostohaanyját agyonlőtte? Hogy miért követ el olyan sok szabadon élő, búskomor ember öngyilkosságát?

Nem hinnék, hogy a közvélemény a szakértői véleményt megnyugtatónak találhatja. Még akkor sem, ha meggyőzők arról, hogy ez a veszély együtt jár a demokráciával.

Sok minden egyéb vesztéllyel együtt, a szabadon járó bolondoktól is meg kellene védeni a demokráciát. Vannak országok, ahol a fasiszta pártoktól törvényesen óvják a demokrácia intézményeit; vannak más országok, ahol a választási rendszeren hajtanak végre korrekciókat a demokrácia megvédelmére érdekében. Másutt devizakorlátozások szorítják keretek közé a ke-

reskedelem szabadságát. A demokrácia sok esetben kénytelen óvintézkedéseket tenni és nagyon sok országban már azzal is megelégednek a polgárok, ha a demokráta kormányzat legalább a szó, a gyülekezés és a toll szabadságát biztosítani tudná.

Attól is meg kellene védeni a lakosságot, hogy szabadon járó elmebajosok veszélyeztessék az életbiztonságát. Hiszen olyan abszurd esetről is tudunk, hogy idegbeteg háborús rokkantok hajtási igazolvánnyal rendelkeznek. Természetesen a tragédia csak akkor következik be, ha egy ilyen sofőr szerencsétlenségét idéz elő. Akkor persze kénytelenek zárt intézetben elhelyezni. A hajtási engedélynek idegbeteg embertől való megtagadása még igen messze van a demokratikus jogok megvédésétől. Attól is messze van, amit a hitlerizmus alatt csináltak: a fajlételem értelmében az „árja faj” épségének megőrzésére meggyilkolták az elmebajosokat.

Nem kívánhatja azt jónasszal senki, hogy minden idegbeteg, vagy csendesen elmebajos embert összefogdossanak és koncentrációs táborokba zárják őket. De amint van betegséget megelőző orvosi szisztéma, úgy kellene lennie, ha nem másnak, de társadalmi szervezkedésnek annak megelőzésére, hogy ilyen betegek szörnyetteket követessenek el. Ebben a tekintetben sokat tehetne a népjóléti minisztérium, amelynek felügyelete alá kellene helyezni ezeket a rendszert munkaképtelen, az utcákon csavargó, még a családi közösségből is kizárt — vagy onnan kiszakadt — szerencsétleneket.

Ha például Fogel Mordecháj ilyen felügyelet alatt állott volna, nem következett volna a rechovoivi tragédia.

De felügyelet, vagy társadalmi szervezkedés nincs. Izraelnek egyéb sok gondja és teendője mellett, ezt is fel kellene vennie az elintézendő problémák hosszú listájába.

Képeslap

A londoni autókлуб elnöke tartotta ezt a beszédet a szervező közgyűlésén:

Csak ne legyünk be-képzelték, hölgyeim és uraim. Mert képzeljük csak el, mi lett volna, ha előbb találják fel az autót és csak jóval utána a gőzmozdonyt. Ez esetben eljönne a barát vagy ismerős és illyesvalamit mondana: „Barátocskám, valami újat, valami csodálatosat találtak fel. Ha utazni akarsz, nincs szükség benzinre, sem pedig térképre. Egy ablakocskánál darabka kemény papíroszt vásárolsz, beszálisz és lefekszel az ágyba, mely egy utazó szobácskában van. Reggelre kialudva érkezel meg, megmosakodhatsz, borotválkozhatasz és frissen, pihten szálisz ki, anélkül, hogy akárcsak érintett volna a volánt.

(Paris Match)

Gondos megfigyelők megállapították, hogy lényegesen megváltozott Macmillan angol miniszterelnök viselkedése a televízióban. Az angol miniszterelnök felhagyott azokkal a kisebb-nagyobb modorosságokkal, amelyek a televízió által közvetített megnyilatkozásait kellemetlenül befolyásolták.

Macmillan ugyanis nemrégiben a „Fortune Theatre” nézőterén foglalt helyet, ahol politikai revüt mutattak be, melynek egyik számában éppen televíziós szónoklásait figurázták ki.

Ennek a paródiának a láttán Macmillan miniszterelnök rádöbbent azokra a mimikai hibákra és darabosságokra, melyeket televíziós beszédei közben elkövet. Ahelyett, hogy bosszankodott volna, amiért kigúnyolják őt, levonta a tanulságot.

(Daily Mirror, London)

Egy csehszlovákiai bíróság tíz évi börtönrre ítélte Jiri Kemr szobrászművészt, mert műalkotásaiért állítólag túl magas tiszteletdíjat kért, ami azt bizonyítja, hogy a bíróság egyenlő mértékben részesíti a jól fizetett művészeket a feketéző kereskedővel.

(Sie und Er, Zofingen)

Egy kanadai ingatlanközvetítő cég 20 dollár jutalmat ad minden alkalmazottjának, aki öt kilót fogyott és öt dollárt minden további kiló súlyvesztéséért. A cég megállapította, hogy soványabb alkalmazottai 15 százalékkal fokozták az előadást és az irodai munka terén húsz százalékkal emelkedett a munkateljesítmény.

(Reader's Digest)

Vendégelődőnek kellett előadást tartania a stockholmi büntetőintézetben, de a hirtelen támadt hóvihár következtében sehogy sem tudott taxihoz jutni. Az az ötlete támadt, hogy a rendőrséghez fordult segítségért, mely ki is küldte egyik kocsiját és az előadót elszállította az előadás színhelyére.

Negy-dórai késéssel, kiföldav és lélegzet után kapkodva így kezdte el beszédét, az előadó:

— Ha nem a rendőrség, akkor most nem lennék itt. Mire a büntetőintézet fogjai kórusban kiáltották: —Mi se, mi se...

(Schweizer Illustrierte Zeitung)

A New York-i Waldorf-Astoria racionalizálási szakértője elrendelte, hogy az irodában használt gépszalagot és kopírpapírt az íróasztaltól tíz méternyire lévő szekrénybe helyezték. Kiszámította, hogy a vállalat ennek következtében évente több mint 3400 dollárt takarít meg.

(Reader's Digest)

Az újságokból

Az asdódi kikötő ügye

(HAAREC) Most első ízben történt meg, hogy a közlekedésiügyi miniszter a Kneszetben végre gyakorlati hangot üt meg, amikor bejelentette, hogy az asdódi kikötő nem fog idejében elkészülni. Szavaiból nyilvánvaló az is, hogy a késedelem abból a családi háborúságból adódik, amely a kikötő építésében résztvevő két hisztadruti társaság között áll fenn. A miniszter szerint a belföldi és külföldi szakértők véleménye megegyezik abban, hogy a tény, hogy a vállalkozók nem rendelkeznek a kőbányák felett, külön nehézséget okoz az építésmenetben. A miniszter ugyan a Kneszet plénuma előtt szigorú hangú figyelmeztetésben részesítette a Hisztadrut-beli vállalkozókat és retorzióval is megfenyegette őket, amennyiben a kikötő egyes részelei a megfelelő időre nem készülnek el, mégis az általában benyomás az, hogy ez a figyelmeztetés nem fogja elérni a célját.

Külön kérdőjelet képez Hillel Kothennak, az üzletbe való belépése. Különösen mikor vállalatának minden valószínűséggel a miniszter által kilitásba helyezett kockázatot is vállalnia kell, ha a munka időben el nem készül. Hillel Kohen azonban valószínűleg az e téren fennálló régi gyakorlatban bízik, amikor minden esetben a feltételeket szabták a lehetőségekhez és nem megfordítva, mint ahogy annak lennie kellene. Éppen ebből a szempontból lényeges, hogy a Kneszet az építés alatt a kérdést ismét napirendre tűzze. Ezzel csak a közlekedésiügyi miniszter helyzetét könnyíti meg, aki így a vállalkozókkal szemben nagyobb eréllyel és eredménnyel tud fellépni.

Ben-Bella is?

(HÁBOKER) Ben-Bella, a Franciaországban éveken át fogvatartott és most kiszabadult algériai vezér, aki mellesleg az algériai ideiglenes kormány helyettes miniszterelnöki tisztségét is betölti, kairói látogatása alkalmából, — milyen más gondja lehet neki most, — gyűlölködő hangú kirohantást intézett Izrael ellen. Egy százezer főnyi algériai haderő felállítását ígérte, amely elől járjon Palesztina főlzábadításában. Ben-Bella a régi lemez, a cionizmus és az imperializmus szövetségéről is lefoggatta.

Nem tudjuk, vajon a nyilatkozat nem a Ben-Bella által csodált Nasszer körüludvarlására szolgált-e, az

is lehetséges, hogy a harcias beszéddel akarta magának az utat előkészíteni a hatalom legfőbb birtokba vételére. Az egyes algéri vezérek között a versengés ezen a téren máris megindult. A beszéd mindenképpen idejében hangzott el, pontosan azután, hogy a Biztonsági Tanács a Kneszet mellett incidens ügyében a döntését meghozta. Sajnálatos, hogy Ben-Bella nem tudja felmérni, amit a cionisták cselekedtek, amikor évtizedes küzdelemmel a hazátlan népnek hazát szereztek. Mi remélni akarjuk, hogy az algériai nép nem fogja azonosítani magát Ben-Bella-val, az Izrael elleni gyűlölködés tekintetében.

Ben Bella Nasszer karjaiban

(LAMERCHAV) Ben-Bella, a most szabadult algériai vezér talán már minden algériai problémát megoldott, hogy most már csak egy gondja van: a Palesztina-kérdés?

A gyűlölködő hangú nyilatkozatról mindenesetre tudni kell, hogy ez nem Algériában és nem is a párisi fogházban született meg, hanem Kairóban. Nyilvánvalóan jól tudta, hogy az egyiptomi diktátor mit akar tőle hallani. A leghetehetlenebb kijelentése az volt, hogy az OAS mögött álló erők között nagy szerepet játszik a cionizmus. Ben-Bella nyilatkozata — bár nem tudni, hogy pontosan szövege — szenzációs találásban jelenik meg az

egyiptomi lapokban. Számmunkra mindenesetre keserű csalódást jelent egy népvezérnek a felszabadulás hajnalán tett ilyenértelmű nyilatkozata egy felszabadult másik nép felé. Nem kell persze feltételezni, hogy a Ben-Bella által kilitásba helyezett százezer főnyi haderő maholnap az izraeli határokon fog állni, hiszen ismerjük e tekintetben az arabok hetvenkedését. Azonban ez is világosan mutatja helyzetünk súlyosságát a nagy ellenséges arab tengerben. A nyilatkozat egyben szól az algériai zsidóság felé is, amely ebből még inkább láthatja, hogy mit tartogat számára az önálló arab Algéria.

A szakmai oktatás térhódítása

(DAVAR) A szakmai oktatás problémáinak az izraeli sajtó még mindig nem szentel olyan központi helyet, amilyent az megérdemelné. A múlt héten az ORT iskola előtti tumultuózus jelenetek folytán a téma megint a közvélemény elé került. Szülők százai sorakoztak fel az iskola előtt hajnali két órakor már, hogy a másnap kezdődő beiratkozásmál sorra kerüljenek. A sajnálatos eset a szakiskolák hiányára mutat rá.

Évekkel ezelőtt még a szakmai tanulás nem volt nagyon előkelő dolog a szülő szemében. Az ország iparosodásának fejlődésével, a szakembereknek a kintnő elhelyezkedési lehetőségeivel ez a helyzet egycsapásra megváltozott: az izraeli szakiskolák képtelenek az évről-évre nagyobb tömeget jelentkező tanulókat befogadni. Különösen áll ez a városi szakiskolákra, amelyeket a tanulók többsége ostromol.

A helyzett ma az, hogy a hisztadruti „Amál” intézményen és az „Ort” iskolán kívül csak a WIZO és a Hadassza által fenntartott iskolák látják el a szükség-

letet. A jelentkezőket tekintve pedig még kétszer ennyi szakiskola is kevésnek bizonyulna. Tizenháromezer fiú és lány látogatja ezidőszere az ipari szakiskolákat és az állam hiába emeli fel az iskolákhoz való hozzájárulását és szaporítja az ösztöndíjak számát is. Hely hiányában az oktatás kérdését megoldani nem lehet. A nagyrészt intézményi, vagy magánkézben lévő szakiskolai oktatást feltétlenül az államnak kell kézbevennie. A kérdés megoldása újabb műhelyek és iskolák felállítása nélkül lehetetlen.

Givátajmban
Givát-Rámbamban
kora reggel
házhöz kapja
az
UJ KELET
ha előfizet megbízottunknál:
WEISS KÖNYVÜZLET,
Weizmann 51. Tel. 71986
1962 IV 13 Uj Kelet 8

Küldjön IKKA-csomagot

vámmentes magyarországi rokonainak és barátainak.

A pészáchig kiosztani ígért megrendeléseket (3,3/b, 3/c listák)

APRILIS 8-AN KIOSZTOTTAK

A május elején kiosztásra kerülő 4. sz. listára adja fel megrendelését lehetőleg A MOST KÖVETKEZŐ HÉTEN

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUZSALEM: Vajda Mose (delután 4-6 óráig) a TUV TAAM cukrászdában, King George 9.

TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. I. emelet, d. o. 10-13 óra delután 5-7 óra később. Telefon: 55052.

HAIFA: Léber ékszerüzlet, Nordau 21., d. u. 4-7 óráig.

Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27., címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

A tel-avivi állatkert keres

legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező

állatgondozókat.

Írásbeli ajánkozás életleirással:
TEL - AVIV, P. O. B. 4116.

LUDELPBETET
gipsz-mintára, gyermekbetétek, SÉRVIKÖTÉS, amerikai rendszerű. **EJJELE-NAPPAL VISELHETŐ.** nagy sérvekre is.
HASKÖTÉS, GUMIHARISNYA. vizsgázott orthopéd-specialista
Vámos Béla
155 J. A. Dizongoff 155
(azelőtt Epesten). Tel. 227294

A HETI SZIDRA

— M'CORÁ —

Es szólt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: Ez legyen a törvény a poklosságról megtisztulása napján: vezessék a paphoz és a pap menjen ki a táboron kívül és nézze meg a pap és íme, meggyógyult a poklosság sebéből... (Vajikrá 14, 1-3)

A poklosság törvényéről kétféle vélemény alakult ki: az egyik higiénáról beszél és a törvényben elővigyázatossági szabályokat lát, míg a másik úgy véli, hogy a rendelkezések „levitikus”, azaz tisztán vallási jellegűek. Az utóbbiak arra hivatkoznak, hogy a Tóra nem gyógyászati könyv, hiszen a poklosságon kívüli számtalan más baj és betegség létezik, amely az ember egészségére ártalmas, az Irás mégsem tesz említést róluk. Az egészségügy a Tórában egy általános jellegű, rövid parancsban nyert rendezést: „V'nismártem m'od l'náfsotéchem”, vigyázatok nagyon magatokra (D'Varim 4/15).

Bölcseink (Aráchin 15/b) a poklosságot gondviselészerű büntetésnek tekintik rágalmozásért, vagy mások megszólásáért. Szójátékot is csinálnak belőle: a „moel-sem-rá”, vagyis a rágalmozó a „m'corá"-val, a poklossal azonos. Szerintük a rágalmozás erkölcsi poklosság, ezért nincs helye Izráel táborában.

Ujabbkori magyarok ebben a törvényben elvi álláspontot látnak. A zsidóság — mondják — nem tulajdonít szentséget a szenvedésnek. Ebben a pontban is különbözik a kereszténységtől, amely gloriifikálja a szenvedést, célt és eszményképet lát benne; azt vallja, hogy a szenvedés az emberi lelket az ösbüntől váltja meg.

Magyarozóink abból indulnak ki, hogy a poklosság a legszörnyűbb kinszenvedés. Jób könyvében (2/4-5) a következőket olvassuk: „Erre felelt a Sátán az Örökkévalónak és mondta: „Bört bört — és mindenét odaadja a férfi önmagáért. Am nyútsd ki kezedet és érintsd tulajdon személyét és testét: vajon nem fog-e arcodba káromolni?”

Más szóval: Jób összes előző megpróbáltatásait eltörpültek a bélpoklosság iszonyú kínjai mellett. Nyomban utána ezt olvassuk: „Szólt Isten a Sátánnak: „Íme, ő a kezében van; csupán életére vigyázz.” Erre távozott a Sátán az Örökkévaló szeme elől és sújtotta Jóbot gonosz fekélyvel, lába talpától feje tetejéig.”

A poklosságról szóló törvény amellel tanuskodik, hogy az emberfeletti szenvedés tisztátalanra teszi az embert, mert megakadályozza szellemi munkájában. A szenvedő ember képtelen koncentrálni, elmékedni, tanulni, imádkozni. A szenvedés tehát nem erény, hanem csapás, gondviselészerű büntetés, vagy megpróbáltatás. Ne akarjunk tehát belőle ideált csinálni, hanem viseljük türelemmel és néma megadással.

*

A pászách előtti szombat („Sábát Hágádol") elnevezésével kapcsolatban az idők folyamán számtalan verzió merült fel. A klasszikus legenda (Tánehumá, Toldot 5) úgy tudja, hogy ebben a kérdésben vita folyt Hadrianus római császár és Rabbi Josuá ben Chánánjá között. A pogány császár azt mondta „a bárány a dicséret, mert megállja a helyét hetven farkas között”, míg rabbi Josuá ben Chánánjá azt vallotta, hogy „a pásztor a dicséret, mert megmenti a bárányt a ragadozóktól”. Az első szerint a szombatba nőnemű forma illik („sábát hágdolá"), mert utal a bárányra („gdolá hákviszá"), a másik szerint a hennemű forma a helyes („sábát hágdol"), mert benne van a Nagy Pásztor dicsérete („gdol háro").

„Chágim Uz'mánim" című gyűjteményében Ráv Ben-Cion Führer a talmudi verziót idézi (Szánhedrin 103), amely az áldozati bárányai kapcsolatos közös lakomára felelt a fősúlyt. „G'dolá l'gimá", a közös kortyolásra óriási az ereje, mert a távoliakat közel hozza egymáshoz. „Jóllehet — írja Ráv Führer — az egyiptomi megváltás nagy eseményei nem fűződnek hozzá, a Sábát Hágádol fontos helyet kapott a zsidó naptárban. Ezen a napon, amikor az első ünnepi áldozati bárányt készítettek elő, őseink felismerték, mennyire fontos a nép közös kortyolása, illetve a társadalmi osztályok eltüntetése. Az Irás arról tanuskodik, hogy betársultak az áldozathoz, „hu us'chéno", ő és a szomszédja — érdekeik közösek lettek. A nap jelentősége abban rejlik, hogy a társadalmi egyenlenségeket kiküszöbölő áldozati aktszal megvetették a nemzeti egység alapját, amely elengedhetetlen a nép fizikai léte és politikai megváltása érdekében.”

*

Oroszországból a zsidók ellen hozott halálos ítéletek végrehajtásával egyidejűleg arról kapunk hírt, hogy a pászcasütést ez idén véglegesen betiltották. Az intézkedés nem hirtelenült jött. A korlátozásokat évről-évre szigorították, míg a végén kijött a pászcasütés országosjellelű, általános tilalma.

A dolog 1957-ben kezdődött Charkovban. Egy évvel később a tilalom kiterjedt azokra a pontokra, ahol a zsidó templomokat formálisan nem jegyezték be. Ezek között volt Luck, Kolomea, Sztálinov, stb. 1959-ben a szovjet hatóságok az egyes községek várható ellenkezéséhez alkalmazkodtak. Így például megtiltották a pászcasütést a 200 ezer zsidó lelket számláló Odesszában, ezzel szemben engedélyezték Lembergben és Berdicsevben. 1960-ban kiterjesztették a tilalmat Berdicsev, Lemberg, Csernovitz, Kisenev és más városokra, ugyanakkor megengedték, hogy külföldről kapjanak pászcasütéseket.

A zsidók úgy segítettek magukon, hogy a tiltott zónákból a szabad zónákba utaztak és ott szerezték be a pászcasütésüket. 1961-ben kapható volt a pászka Moszkvában, Leningrádban és a középázsiai községekben, míg ez idén a gezerát az egész Szovjetunión területére kiterjesztették. Nem szabad sütni, nem szabad külföldi csomagot elfogadni. Ezt az akciókat, amely ellentétben áll az alapvető emberi szabadságjoggal, ideológiailag is alátámasztják. Számtalan, a zsidó vallás ellen szóló rágalmozó kiadvány foglalkozik ezzel a kérdéssel. Illusztrálás céljából idézzük az ukrán köztársaság hadványából,

Egy Afrika-tudós, aki Ujvidékről indult...

— Villám-interjú Dr. Tuval Száádjával, az afrikai nemzeti mozgalmak kutatójával —

A kávéházban, ahol beszélgetünk, nincs kéznél tárcék. Az én noteszomból tép ki egy lapot, felvázolja a fekete földrészt, s úgy magyarázza az afrikai nemzeti áramlatok hullámvonalát. Honnan ért így hozzá? Hogyan lett egy Ujvidékről alijázott tel-avivi ügyvéd fiából az afrikai problémák egyetemi előadója?

Nem tartozik szorosan a témához, de érdemes a szóra, hogy a z ifjú Tuval doktor 30 esztendővel ezelőtt kapta a Száádjá nevet Ujvidék városában. A klasszikus zsidó bölcselet nevével jobbra a jemeni apák adják fiaiknak; Ujvidéken sem azelőtt, sem azóta nem volt lehetősége az anyakönyv-vezetőnek ilyen fura

név körmölésére. A cionista ujvidéki ügyvéd tüntetett és állást foglalt, amikor ezt a nevet választotta... Száádjá 8 esztendő volt, amikor szüleivel alijázott Jeruzsálemben nevelkedett, érettségi után másfél évig Nachson kibuc tagja volt, aztán a katonaság következett, ahol egészen örmesterig vitte, leszerelés után pedig elhatározta, hogy geológus lesz.

Édesapja, aki azóta Izráel budapesti követe is volt, beíratta a híres amerikai Harvard egyetemre. Három szemeszteren át tanulta a fiatal izráeli diák az Ujvilágban a Föld bel-sejének titkait.

— Milyen nép a szomáli?

— Hárommilliónyian vannak, aránylag a legegyöntetűbb nép arrafelé, aminek sajátos módon az az oka, hogy a múlt század végén öt részre szakították széjjel a szomáliakat a megütökző nagyhatalmi érdekek. A francia, angol, olasz és más idegen fennhatóság elleni elementáris tiltakozás volt az összekovácsoló ereje a szomáli nemzetnek.

— Ma hogyan élnek?
— Feljött a teljes nemzeti felszabadulásuk napja. Ma is primitív életviszonyok

között élnek, viszont igen magas az eredendő intelligenciájuk. Talán az egész afrikai szárazföld legszabad-ságszeretőbb nemzete a szomáli. Képtelenek elviselni bármilyen abszolutisztikus hatalmat. Valószínűleg ez az egyetlen primitív nép, amelynek körében például a törzsfőnök hatalma is csak formális, mert a tény, leges hatalma ellen teljes erőből s a szávik mélyéből tiltakoznak.

— A kalandregény - irodalomban sokat lehet olvasni a szomáli tengerészektől. Mi az igazság?

Bolygó szomáli...

— A szomáli ember nem tud nyugton maradni egy helyen, szeret barangolni, s úgy bolyong a világban, mint ősei a sivatagban. Rendszerint tengerészként kerül el hazájából, aztán lohdindner lesz egy londoni hotelben, később Ameriká-

vére száll, elindul a sivatagba, mert ez a nép eredeti életformája, s minden szomáli hűségese marad ehhez az életformához. Évek múlva újra megelégedni a teveháti életformát, s kedve szottyan egy kis átmeneti „jeridára...”

Ami a geológiánál is érdekesebb...

— Miért lett hűtlen a geológiához?

— Szinte akaratlanul történt. Magam is megépődtem, mikor tudatossá vált bennem, s gondolkozni kezdtem azon, hogy geológus létemre miért töltöm minden szabad időmet politikai és szociológiai művek tanulmányozásával? Hosszu hónapok töprengése vezetett arra a felismerésre, hogy bár nagyon érdekes, ami a Föld belsejében történt és történik, engem azonban mégjobban érdekelnék a Föld felszínén forrongó események. — Elhatároztam, hogy átiratokom és társadalom-tudományi tanulmányokra adtam a fejem.

— Hogyan jutott el az Afrika-problémához?
— Érdeklődésem a nemzeti szabadság-mozgalmak felé fordult, s ennek két oka volt. Zsidó vagyok, s a cionizmus nemzeti szabadság-mozgalom, de balkáni is vagyok, — hiszen Jugoszláviában születtem, — s a Balkán népeinek problémáit között első helyen szerepel a nemzeti szabadság-törékvések problématikája. Innen már csak egy ugrás volt az Afrikaproblémáig, ahol végül kikötöttem.

— Miért?
— Mert belső-Afrika, felbredése korunk egyik legjelentékenyebb történelmi eseménye, s ennek a világnak nemzetiségi problémáit lebilincseltek érdeklődésemet, tudományos pályám legfogékonyabb szakaszában.

— Mi a probléma lényege?
— A folyamat, amelynek tanui vagyunk, egy kicsit hasonlít az ezer-ezerkésztíz év előtti európai eseményekhez. Az afrikai népek az önmegvédezési jog alapján szervezett nemzeti államok kialakítására törekednek. A törékvés sikerének a kerékkötője pedig, hogy nincsenek egységes

népek, nemzetek, csak törzsek vannak, amelyeket a szabadság és függetlenség végya összeköt, de elválaszt

Dr. Tuval Száádjá Afrikában

a nyelvi sokféleség, s a történelmi homályába visszanyúló törzsi ellentétek, hagyomány-különbségek.

— Merre látszik a megoldás?
— A megoldás csak egyetlen módon alakulhat ki. Fekete-Afrika törzseiből népeket kell kikovácsolni, ahogy ez Európában annak idején sikeresen megtörtént. Jelenleg mintegy harminc politikai egység keretében élnek a fekete-afrikai törzsek, de ez a szám az elkövetkező két évtizedben alaposan csökkenni fog.

— Tanulmányai során járt Belső-Afrikában?
— Hogyne. A Harvard egyetem ösztöndíja segítségével hónapokig utazgattam Szomáliában, Etiópiában, Kenyában és Tanganikában. Írtam egy könyvet is, „A szomáli nép nemzeti mozgalmait” címmel.

— Egy ember, aki nem akar nagykövet lenni...
— Az afrikával való egyre élénkebb kapcsolat nem csábítja át diplomáciai pályára?

— Semmiképpen. Egyetem, tudományos keretben szeretném felépíteni a jövőmet.

— Vagyis további pályája kicsit összefügg Afrika jövőjével?
— Ugy van.

— Nos, hogyan látja a jövőt?
— Nehéz, harcokkal terhes két évtized következik Afrikában, de megteremtődnek a nemzeti államok. A folyamat azért lesz nehéz, mert a törzsi háborúk zavarosában az oroszok és az amerikaiak egyaránt szeretnék halászni. Már

ba vetődik, s gyári munkásokként keresi meg a kenyereit. Jónéhány európai s amerikai városban találkozott népes szomáli kolóniával. Ami a legérdekesebb, hogy néhány év után, akár milyen jó dolga van a szomáli embernek a nagyvilágban, hazatér pereputtyostól, te-
jócskán be is vetették horgaikat...
— És az egyéni jövője?
— Folytatom tudományos kutatásaimat. Remélem, a téma külön tanszéket kap majd, s én végül is szeretnék egyetemi nyilvános rendes tanár lenni...
Benedek Pál

Egy ember, aki nem akar nagykövet lenni...
— Az afrikával való egyre élénkebb kapcsolat nem csábítja át diplomáciai pályára?

— Semmiképpen. Egyetem, tudományos keretben szeretném felépíteni a jövőmet.

— Vagyis további pályája kicsit összefügg Afrika jövőjével?
— Ugy van.

— Nos, hogyan látja a jövőt?
— Nehéz, harcokkal terhes két évtized következik Afrikában, de megteremtődnek a nemzeti államok. A folyamat azért lesz nehéz, mert a törzsi háborúk zavarosában az oroszok és az amerikaiak egyaránt szeretnék halászni. Már

„Dosz Pintele Jid”
utolsó előadása Tel-Avivban holnap, szombat este 7-kor az „Ohel-Sém"-ben.

A Jiddis Operettszínház új vigoperettje, az Izráelben először színrekerülő: „Mencs zol men zajn” bemutatójára már hetek óta folynak az előkészületek. A darabot átdolgozta és rendezte: M. Hárszki. Diszletek: Avrahám Morduch. A táncokat Kalusky balettmester tanította be. A zenét részt vezeti: Marcel Kreisler. Két óra nevetés, gyönyörű énekszámok, a legjobb színészgárda garantálja az előadás sikerét, amelynek ünnepélyes premierje pászách első napján este 7 és 9.15-kor lesz a givátáimi Nogában. (*)

Herselo Osztropoier
Lica Abramovici-Avron színháza legújabb premierjének híre, a híres és népszerű zenés komédia „Herselo Osztropoier” előadása a színházlátogató közönség körében örömteljes meglepetést keltett.

A főszerepben a bukareshti állami jiddis színház rendkívül tehetséges művésze, Jankele Alperin áll. A zenés szindarab „Herselo Osztropoier” a jiddis színház repertoár egyik legsikerültebbjének számít.

Ki nem hallott már Herselo Osztropoierrel? A zsidó tréfás trubadúrról Jankele Alperinre osztották ezt a szerepet és az ő személye garancia arra, hogy a darab széles tömegeket fog vonzani. A zenés vigjátékban közreműködnek még Stocli Goldreich, Berta Káplán, Simon Segall, Bela Hellingner, Nurit Cohen, Bianca Kreisler színművésznő egy fiú szerepét fogja a darabban alakítani, míg Kálmán szerepét Shmery Linsky a volt jasi zsidó színház művésze alakítja.

(*)

Claudia, a fogyókúrász patkány

(Részlet Kardos-Ben Sani Dvora „Négylábú barátaim” című könyvéből)

Köztudomású tény, hogy az emberi lársadalom bizonyos állapotokat, pusztan természetükéig fogva, jobban kedveli, mint más, kevésbé szimpatikus négylábúakat. Így például a legtöbb ember nem marad közbülső, ha egy kedves ölelő dörgölődik a nadrágszárhoz és őszinte csodálatot vált ki belőlünk a majom ügyszólva emberi viselkedése. Ezzel szemben csak igen kevesen szimpatizálnak a patkánnyal.

Claudia azonban nem közönséges patkány volt. Ő Claudia volt!

Zsenge ifjúkorában Claudia volt az egyetlen, „akí” sikeresen túlélt egy életveszélyes biológiai kísérletet és én pusztán szórakozottságból fehér köpenyem zsebébe raktam, azzal, hogy majd később visszaadom a kísérleti állatok felügyelőjének. Azonban megfellebbeztem a patkányról és csak akkor jutott újra eszembe, amikor egy előadás kellős közepén hirtelen kimászott a zseemből. Ez nálam nem kis zavart, a hallgatónál pedig hangos hatást idézett elő. Déliben sajnálkozásból néhány kenyérmorszást csúszattam a zsemebe, este pedig Claudiának neveztem el a rácsalót. Az elkövetkező négy év folyamán Claudia irászatomban felső fiókjában „lakott”, nappal pedig köpenyem zsebében pihente ki az éjszaka fáradalmait.

Claudia jófejlett, barnaszemű patkány volt. Teste fehér, feje szénfekete. Fel-nőtt korában elérte a 32 centimétert, ennek több, mint a fele a fark volt, amelyet órákon keresztül nyalogatott minden áldott nap.

A víz egyik legkedveltebb passzójá volt. Egy nagyobbat üvegtálcán állandóan víz állt a laboratóriumban és Claudia néha órákat töltött kellemes lubickolással. Az ilyen fürdés után minden alkalommal villamos hajszáritót kellett zsáritanom, nehogy tüdőgyulladás kapjon. Hátán fekve, négy lábát az égnék irányába élvezte a patkányoknál kissé szokatlan „kozmetikázást”.

Claudia a laboratórium keretein belül teljes mozgásszabadságot élvezett. Papírlapokból és törökzökből ideiglenes búvárhelyeket épített magának. Soha nem tudtam meg semmit magánéletének részleteiről, de minden évben néhány-szor újszülött patkányokat fedeztem fel az íróasztali fiókban. Claudia nagy odaadással és büszkeséggel ápolta kicsinyeit. A biológiai laboratóriumokban általában forgolódni szokott egy-néhány elszabadult állat, amelyek alkalomadtán ügyesen kismordálnak a ketrecükből és túl okosak ahhoz, hogy azután meglehessen őket újra fogni. Így az apaság kérdése nem volt rejtély számomra.

Mint hogy azonban egy szelídített patkány elegendő egy laboratóriumban, a kicsinyeket négyhetes korukban ketrecbe zártuk, vagy pedig elajándékoztuk őket.

Egyik reggel, amikor felöltöttem köpenyemet, Claudia szokása szerint a zsemebe ugrott. Este tíz óráig patkánybéli volt a zsemeben és a mama semmiképpen se volt hajlandó visszatérni a fiókba. Más kiűt hiányában a zseben hagytam, ami arra kényszerített, hogy az elkövetkező hetekben egy szabad-ságon lévő kollégám köpenyét használjam.

Claudia általában senkít sem zavart és kimondottan csendes, jólelvet patkány volt. Általában csendesen játszadozott a laboratóriumban és csak néha-néha döntött fel egy-egy üveget,

vagy rágott el egy villanydrótot. Napirendje egyszerű és monoton volt: nappal az igazak álmát aludta köpenyem zsebében, míg éjjel végtelen felderítő körutakat tett az épület különböző szobáiban. (A patkányok általában nappal alusznak és éjjel élik mozgalmat élteiket.) A nappal folyamán csak nagyritkán hagyta el a kényelmes zsebet, ezt azonban csodálatos következetességgel mindig a legalkalmasabb pillanatokban tette, fontos, tudományos ülések alatt, vagy pedig ebédidő közben, amikor pusztán megjelenése az étkezőhelyiségben elegendő volt ahhoz, hogy tucatnyi sikító titkárnő pillanatok alatt hagyja el a termet az ebéd kellős közepén.

Csak egyetlen alkalommal okozott Claudia komoly kellemetlenséget egyik kollégámnak. A mellettem lévő helyiségben egy pirospozsgás arcú, joviális öreg „jeki” pszichiáter fogadta pácienseit. Kedves, kellemes bácsika volt, aki mind engem, mind pedig a patkányt nagyon szerette és még az átlagprofesszornál is sokkal szórakozottabb volt. Az öreg csak a munkájának élt és úgy tűnt, egyáltalán nincs a magánélete. Nem egyszer tüntette ki Claudiát figyelmességével és izletes csirkecombokat ajándékozott neki.

Egyik este — jól emlékszem karácsony volt és a hatalmas épületben csak a féltucatnyi zsidó dolgozott — Claudia halálosan unatkozott és az öreg doktor bácsi rendelését tisztelte meg látogatásával. Az öreg-nél éppen egy bőbeszédű, élemedett korú hölgy ült, aki a legnagyobb részlete-séggel adta elő bonyolult lelki problémáit. A doktor láthatóan unta a mesét, de kötelességként igyekezett odafigyelni, amikor egyszerre a páciens a szó közepén akadt meg, szája nyitva maradt és arca krétafehérre vált:

— Professzor — dadogta halálfélelemben — patkány mászott a vállára!

A professzor, aki nem volt tisztában a helyzet komolyságával, egy legyeim-téssel intézte el a dolgot:

— Oh, — mondotta — ez nem patkány, ez csak Claudia!

A néni úgy ugrott fel székéből, mintha kigyó marta volna meg és Nurmit is megszégyenítő sebességgel szaladt ki a rendelőből. Magában százszázalékosan meg volt győződve, hogy az öreg professzor hirtelen megbibban...

— Soha többé nem lát-tam ezt a páciens — mesé-lte később az öreg — de nem is bánom, hiszen csak egy öreg „nudnyik” néni volt, akinek nem pszichió-tére, hanem társalkodónó-re volt szüksége... En ma-gamban örültem, hogy az öreg humorosan fogta fel a dolgot és patkányom nem okozott komoly incidenst.

Kétéves korában Claudia annyira meghízott, hogy komolyan aggódni kezdtem egészségi állapota felett. Az ok egyszerűen az volt, hogy a laboratórium nagyszámú alkalmazottja annyira szer-rette az állatot, hogy ügyszól-ván mindenki megosz-totta vele tízóraitját. Ugy-tűnt, hogy Claudia étvágya nem ismer határt. A patkányok általában mindent megessenek és az én Clau-diám sem volt válogatos. A sült csirkefőlé kezdve a tej-színhabos fagyaltig min-dent megevett. Természetesen a gyakori gyermekkör-házi látogatásaimra is el-kísért, ahol rengeteg cu-korkát, csokoládét és gyü-mölcsöt fogyasztott el. Az eredmény az volt, hogy Claudia már-már mozogni sem tudott és a legkisebb megerőltetésnél elállt a lé-gzésre.

Csak egyetlen, radikális megülés maradt: Claudiát drasztikus fogyókúrára kellett fogni. Minden egyes alkalmazottal külön kellett beszélnem a siker érdekében és alaposan kidolgozott étikus étrendet kellett bevezetnem.

A siker nem is maradt el. Claudia napról-napra szemiatomást fogyott. Ezzel együtt azonban — főleg az első napokban — állandóan „nudnyikolt” és két hátsó lábán állva könyörgött eledelért, egyik kollégától a másikhoz futkosva. Körülbelül olyan pózban állt, ahogy a kutyák szoktak csontot kérni. Meglepetés látszott szemeiben, amikor minden egyes kolléga tagadón rázta fejét. Nem könnyű szívvel tette ezt, de mindenki megértette, hogy erre az állat saját érdekében szükség van. Különböző cselekedet kellett folyamodnunk, hogy figyelmét eltereljük üres gyomráról.

Soha sem tudtuk megérteni, miért szerette annyira az epruvetták lezárására szolgáló keménygumi-dugókat. Minden dugó, amelyet véletlenül az asztalon felejtettünk, az új folyamán Claudia magánlakásába vándorolt. Ez a tény kitűnő „tesztelési” ötletre adott lehetőséget.

Egyik este szántsándék-kal többszáz dugót hagy-

tem a laboratórium egyik távolos sarkában. Reggel az összes dugók az íróasztal fiókban voltak és a szegény patkány ügyszólva csont-bőr volt.

Egy hónap leforgása alatt Claudia testsúlya a felére csökkent és a korábbi mozgó fehér hógolyó helyett újra normális patkányként nézett ki. A sikert egy féladag csokoládé-fagyalttal ünnepeztük meg.

Három és fél éves korában az öregedés jeleit kezdtem rajta tapasztalni. Már nem játszadozott naphosszat és a fél éjszakát is alvással töltötte. Nem volt több bébi a zseben és Claudiát már a vízzel töltött edény sem tudta lekötni. Étvágya erősen csökkent és csak aludni, illetve pihenni akart.

Egy téli reggelen, amikor szokásom szerint kinyitottam az íróasztal fiókját, megdöbbenve tapasztaltam, hogy Claudia nem ugrik szokása szerint a köpenyem zsebébe. Ott fektült összekuporodva, mint egy szőrös labda. Claudia álmanban pusztult el.

Ezen a napon nem sok produktív munkát végez-tünk a laboratóriumban. Az elkövetkezendő hónapokon keresztül a beszélgetések az új alkalmazottakkal áltái-ban így kezdődtek: „Ha itt lett volna, amikor szegény Claudia még élt...”

Akit még halála után is üldöz a sors

Csaknem egy negyedszázadon át, Arsil Gorkij, so-vány, két méter magas ter-metével, dús fekete bajú-szával, a newyorki művész-világ fantasztikus figurája volt. Vadul festett és véget nem érő monológokat tar-tott a művészetéről és ötle-teiről. Néha a Greenwich Village egyik utcai padjá-ról hirdette elméleteit. Né-ha dárídót csapott bohém-tanyáján és hajnalig ropta az örmény néptáncokat.

Az ujságírókat sokáig félrevezette azzal, hogy Maxim Gorkij unokaöccse, ami nem felel meg a valóságnak. De igaz, hogy az örmény festő hasonló okok-ból választotta a Gorkij nevet, mint a híres orosz író. Gorkij azt jelenti, hogy „az elkeseredett”. Aztán, 1948-ban, 43 éves korában, amikor végre kezdett fel-figyelni rá a világ, Gorkij kétségbeesésében felakasz-totta magát.

Ma Gorkijt az amerikai modern festőművészet egyik legkimagaslóbb alakjának tekintik. A júniusi velencei Biennialén harminc rajza és festménye az amerikai pavil-lion négy termét fogja megfoglalni. A kiállítást Lloyd Goodrich, a Whitney múzeum igazgatója és Ethel K Schwabacher szervezi, aki 1957-ben adta ki Gorkij életrajzát. Most, Harold Ro-sonberg műkritikus, aki

Gorkij barátja volt, újabb mélyenható tanulmányt írt róla, mely a napokban jelenik meg. Ebben Rosen-berg felvázolja Gorkij mű-vészi fejlődését és behatóan elemzi az intellektus és az emóció kölcsönhatását, a-mely átvilágít Gorkij min-den munkáját.

„Bármily mércével mér-jük a korunkbeli amerikai absztrakt művészet meg-alapítóit” — kezdi könyvét Rosenberg — Arsil Gorkij a legfelsőbb sorban foglal helyet. Ez a briliáns, gyö-kértelen örmény bevándorló — írja Rosenberg — az absztrakt expresszionizmus jellegzetes hőse, aki idegen-ségekben megismerkedett az élettel, amely élet-tel töltötte meg az új ame-rikai festészetet. És ez a festészet — bármily kíno-san is érint egyesekeket a megállapítás — elsősorban az újonnan jöttek alkoi-ta sa.”

Gorkij — falusi kiskeres-kedő és papi család sarja — Vosdani Adoiannek szü letett török Örményország-ban. Édesanyjával és növé-reivel Oroszországba mene-kült a pogromok elől, majd hosszas vándorlás után, 15 éves korában, Bostonban kötött ki. 1925-ben Green-wich Village-ben telepedett le és ekkor vette fel a Gor-kij nevet. Tanított a Grand Central Schoolban, elkész-tette a newyorki légitörő falfestményeit és közben tanulmányozta, utánozta a modern mestereket, az ár-vítt értelmű művészetet, a-mely kivirágzik belőlük, s amelyről ösztönösen érezte, hogy az övé.

„A harmincas években — írja Rosenberg — Gorkij parodizálja és „idézi” — először Picassot, majd Mi-rót és közben oldalpillantá-sokat vet Massonra és Lé-gerre. Egy teljes évtizedig tart, amíg művészte átér az utazatokról sajátos szimbólikus költészetére...”

Gorkij öngyilkosságát a személyes katasztrófák so-rozata előzte meg. Házas-sága felbomlott, súlyos rák-operáción ment keresztül, stúdiója harminc remekm-űvel porráégett, majd egy autószerencsétlenség ál-cozta lett, amely ideiglene-sen megbénította jobbkezét. „Szomorú vége — írja Ro-sonberg — ügyszólva is-kolapeldája a korunkbeli úttörő művész sorsának.”

A katasztrófa még a si-ron túl is sujtják Gorkijt. Egyik festménye a múlt év-ben az albanyi kormány-zósági palotában égett el a múlt hónapban pedig 15 rajza pusztult el a newyorki repülőgépszerűségi balesé-gekben, amelyben 95 utas lelte halálát. (Newsweek)

Ne gondolkozzon

Dizengofftól kért taná-csot egy új bevándorló, aki 1000 fontot hozott magával. Dizengoff ennek a követke-ző tanácsot adta:

— Ahogy én az új jöve-vényeket ismerem, maga legalább egy-két évig fog gondolkozni azon, hogy mihez kezdjen. Közben vagy felezi a pénzt, vagy elspekulálja. Aztán majd — jobb híján — dolgozni kezd. Ha tehát nem akarja, hogy családja érje, dobj a pénzt a tengerbe nyo-mban és akkor azonnal mun-kába kezd.

ványokat gyűjtenek és oda nem adnak őket, a legkivá-lóbb képüket sem. A leg-ismeretbe köztöltik ama Jusseume doktor, akinek sikerült 2414 hamis Corot-t összegyűjteni.

László László

Elfogták a modern festészet legtehetségeesebb hamisítóját

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

A 33 éves Schacroun kép-zőművészeti főiskolát vég-zett, majd Fernand Léger műtermében tanult. A Mester egyik legtehetségeesebb tanítványának tekintette. A rendőrségen készségesen mutatja be művészetét. Egy órára, vagy még kevesebb-re van szüksége, hogy elkészítsen egy jó guást, vagy rajzot és aláírja a festő nevére. Az ilyen raj-zokat gyakran ötezer dol-lárért adták el a galériáknak, amelyek természetesen ötszáz százalékos ha-szonnal adták tovább.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

— Nem igaz — mondja Schacroun, amikor a ren-dőrségen azt mondják neki, hogy saját nevével ellátva is eladhatta volna képeit. — Éveken át jártam a ga-lériákat és csak nyomorú-ságos filléreket fizettek a képeimért. Ugyanezen al-kotások alá elegendő volt egy ismert festő nevét alá-írni és messé árakat kap-tunk érte.

Összesen 100 millió frank kal (kétszáz ezer dollár) károsították meg a mű-gyűjtőket a festő és társai.

Ezek négyen voltak és va-lamennyien a „tizenhatodik kerületi” (Párizs legelőke-lőbb városnegyede) arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

A 33 éves Schacroun kép-zőművészeti főiskolát vég-zett, majd Fernand Léger műtermében tanult. A Mester egyik legtehetségeesebb tanítványának tekintette. A rendőrségen készségesen mutatja be művészetét. Egy órára, vagy még kevesebb-re van szüksége, hogy elkészítsen egy jó guást, vagy rajzot és aláírja a festő nevére. Az ilyen raj-zokat gyakran ötezer dol-lárért adták el a galériáknak, amelyek természetesen ötszáz százalékos ha-szonnal adták tovább.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Összesen 100 millió frank kal (kétszáz ezer dollár) károsították meg a mű-gyűjtőket a festő és társai.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Az elmúlt húsz évben 140 ezer hamis Utrillo és 113 ezer hamis Watteau talált a párizsi legelőke-lőbb városnegyedben. Arany-ifjúsgázhöz tartoztak. A pénzre játékszenvedélyük miatt volt szükségük: a kerestet teljes egészében elkártválták.

Összesen 100 millió frank kal (kétszáz ezer dollár) károsították meg a mű-gyűjtőket a festő és társai.

... SZINHÁZ ...

Habima: Emil és a detektívek (GYERMEKELŐADÁS)

Kittűnő ötlet volt a Hábitól, hogy a klasszikusá vált gyermekregénynek színpadi átdolgozását előadta. Végre egy jó gyermekdarab, aminek az előadása is sikeres.

Meglátszik a darabban, hogy hozzáértő kezek dolgozták színpadra: Julius Geilner, az ismert angol-zsidó rendező, aki nemrég járt az országban (a Hábitában „A majomper”-t rendezte) és M. L. Segali, aki egyben rendező és aki az „Emil és a detektívek”-et a Hábitában nemcsak rendezte, de rajzolta a derűs, kedves díszleteket, sőt a kosztümöket is ő tervezte.

Nagy erőssége az előadásnak az is, hogy a felnőtt szerepeket felnőtt színészek — és jó színészek — játszózzák, nem felnőtt ruhákba bújtatott gyermekszínészek ahogyan ez általában szokás volt. Már ez maga is a valóság érzését kelti a nézőben. S a rendező érdeme, hogy a gyermekszínészek és a Hábita színészgárdájának java ilyen jó együttést képeznek az „Emil és a detektívek”-előadásában.

Ki ne emlékezne a gyermekkorunk nagy regényére, Erich Kästner „Emil és a detektívek”-re, amely értékben a Pálucai fiúkkal vetélkedett, s amelyben Emil, aki a nagymamához utazik vonaton, egy körömet tolvaj meglöpi. Ellopja azt a pénzt, amit Emil édesanyja havonta küld a nagymamának. Emil meglesi a tolvajt és egy gyermekszerep segítségével lefűli. Megtalálja a pénzt, sőt még jutalmat is

kap a rendőrségtől, amiért egy körömet bűnözőt elfogott.

Smuel Rodansky, a Hábita egyik élszínésze játsza a tolvaj szerepét. Ugyanolyan fontos ez a szerep a darabban, mint a tündérmesékben a vasorrubába, vagy a gonosz mostoha, aki antipatikus, de ő az erő és a hatalom, a rossz szelleme, akitől min-

Más Habima-színészek ki sebb-nagyobb szerepben játszanak: Ada Tál, Edna Fliegel, Bárucl Dávid, E. Jung, Cháná Händler, Niura Schein, Ch. Amitáj, J. Robincsek, J. Bareket, Efroni, Sosana Duer és Báb Ami. A gyermekszereplők, élet-

The Little Theatre: The Gioconda Smile

A Tel Avivban működő, angolnyelvű, műkedvelő színtársulat ez alkalommal drámát hoz műsorán: Aldous Huxley, a világhírű angol regényíró egyetlen drámáját, a „The Gioconda Smile”-t (Mona Lisa mo-

kön J. Lamdannel (Emil) is meglepő játékkésziségről tesznek tanúságot. A darab nemcsak szórakoztató — gyermekeknek és felnőtteknek — de nevelőhatása is nagy, s meggyőződésünk, hogy hosszú életű lesz a Habima műsorán.

menti a kivégzés előtt álló Hutton életét. A darab novellának sokkal jobb. Mint bünygyi dráma tulságosan átlátszó, szimpla eszközökkel dolgozik, már csaknem az első jelenetben nyilvánvaló, hogy

Smuel Segal és a „bandája”

den és mindenki függ. Haragszik rá a gyermek-olvasó, ez esetben a néző, de szíve mélyén szereti is egy kicsit.

Smuel Segal, a Habima humoristája képviseli a darabban a szemfüles újságíró, aki összefogja a cselekményt és a gyermekek sikerült kalandját megírja lapjában.

solya), amely ezzel a címmel először novella alakban jelent meg.

Ez a bünygyi dráma angol vidéki házban játszódik, ahol Henry Hutton és beteg felesége él (a beteg nő meg sem jelenik a színpadon) és az asszony barátja, Janet Spence, gyakori vendége a házaspárnak. Huttonné meghal — s a boncolás mérget fedez fel a gyomrában. A gyanu természetesen a férjre terelődik — aki feltehetően már unhatta a reménytelen állapota — s aki felesége hosszú betegsége alatt valóban egy fiatal nővel, Doris Meaddal tartott fenn szerelmi kapcsolatot.

Az ártatlan Huttont már csak percek választják el a kivégzéstől, amikor kiderül — hála Hutton házi orvos barátjának, hogy a tettes Janet Spence, a szelíd Mona Lisa mosolyú Janet, aki titokban szerelmes volt Huttonba és meg akarván gyorsítani a Huttonnal való egyesülést, megmérgezte a rátnőjét. Szerelme gyűlöleté válik, amikor megtudja, hogy Hutton már titokban megnősült s minden vágya az, hogy az ártatlan Huttont a bitófán lássa.

Csak az orvosnak nem kerülte el a figyelmét Janet gyanus viselkedése és idegösszeroppanásának igazi oka. Az utolsó percben sikerül neki kivenni Janetből a vallomást és így meg-

ki a bűnös. Azok közül a darabok közül való, amelyek a tömeget elsősorban az író neve miatt vonzzák.

Stanley Broza ennek a kis együttesnek a lelke és legjobb szereplője. Minden alkalommal, úgy most is, komoly színész-munkát végez és ő viszi a darabot, Hutton szerepében. A többi szereplő kielégítően be-dresszírozott amatőrszínész. A rendezés most is Nellie Lenson munkája.

Dr. Marton Gizella

... KIÁLLÍTÁSOK ...

JERUZSÁLEM:

Bét Háománim: Yvette Szczipak-Thomas kiállítása

Hajókötél-keret koszorúza Yvette 25 kiállított képét. A köté minden képnél a felső jobbsarokban van csomózva. Oda irányul a vonalvezetés lendülete is. Fel-tűnést keltő ötlet. Aki a „keret”-ről olvas elsőként azt hiheti, hogy a „képek-ről” talán nincs is mit szólnunk. A művész három biztosvonalú vázátával azonban „megnyugtat” minket, hogy jó kiképzésben részesült.

A művész szavai szerint, Picasso kérte és óvta őt, hogy 25 éves koráig vázlatot tanuljon, fekete-fehéren kívül festékhez ne nyúljon. Minthogy jelen kiállításának olajképei már „szinezettek” következik, hogy a Picasso által meghatározott „korhatáron túl” készültek... E képek két absztrakt irányzatot mutatnak. Az elsőt világos színek szövednek-tevődnek kép-pé, mértani síkok kiterített-ségében. Diszkrét kontúrok futóároként választják el a színezőket. A másik irányzatban az absztrakt el-lenére is reális tartalmat, vagy fantasztikus gondolatokat igyekszik belevinni a képeibe. Ezek legtöbbjének nem az elnyűtt „kompozíció” elnevezést adta, hanem az őszintébb „Festmény” címet. Figuramentes tájrajzolásai (pl. „Heródes sirja” 6. sz., „Negev” 12. sz.) sajátos elképzelései szerint átformált absztraktok.

Tán még ma is többségben vagyunk, akiknek az „ilyesmik”-nél rokonszenve-sebbek maradtak a francia Poussin heroikus tájai, vagy Claude Lorrain, aki a Nap fényözönt árasztó hatását tanulmányozta. Meséltem a művésznek a két éve meghalt magyar Szőnyi Ist-vánról, akit jól ismertem és aki harcosa volt a realiz-

musnak. Mert más a művészi szemlet „valóban csillapító” tiszta művészet és mások a csupán „csobogás illúzióját” ébreszteti próbáló absztrakt tájak.

A művész a multban már kiállított grafikai lap-jaival, továbbá lágy akva-relljeivel legalább annyira erősítette nénevét, mint most az olajképeivel. Yvette azonban sokkal inkább fran-cia, mint izraeli művész. Ő nem „kopirozza”, hanem „követi” Párizst és mind-azt, amire ott tanították. Így érthető, hogy a hazai epigonjaink által „kultivált színárnyalás” nála „kultú-rált színárnyalás”-sá bon-takozik ki.

Gábr Fischer

HABIMA H

Tel-Aviv, ápr. 14., szombat
A KIRÁLYNŐ
ES A LAZADÓK
Haifa, április 14., szombat
Hód
BEÁRVOT HÁNEGEV

IZRAELI OPERA

Szombat, ápr. 14., este 8.30
TURANDOT

S. DZSIGAN
és
Shifra
Lehrer

Ábi gezinl...

Péntek, április 13.,
Haifa, Ora, este 8.30
Szombat, április 14-ikén
Tel-Aviv, Mugarbi 6.45
és 9.15-kor
Hétfő, április 16., 8.30
Rison-Lecion -- Tiferet

A HISZTADRUT AMERIKAI BARÁTAI

פרנק סינטרה

FRANK SINATRA

személyes fellépte Izraelben

BILL MILLER zenekarának kíséretében

GÁLAEST

2 a telavivi Héjchál Hátárbutban

Május 3., csütörtök este 8.30-kor
Május 8., kedd, jom-ácmaut este, (éjféli előadás)
24 órákor
Május 9., szerdán, jom-ácmaut napján d. u. 4.30-kor
különleges előadás a katonaságnak.

EJN-GEV, Amfiteátrum, máj. 4., péntek
JERUZSÁLEM, Binjáné Háumá, máj. 5., szomb. 8.30
HAIFA, Tamar terem, május 6., vasárnap 9-kor
BEER-SEVA, Keren terem, máj. 10., csütörtök 8.30

Az izraeli fellépések megszervezője: Giora Godik.
Jegyek: „Kana”, „Leán”, „Rokoko”, „Rádó Union”
és „Sérutron”.

A teljes bevételeket Názáretben építendő ifjúsági otthon céljára fordítják.

Radio CIRCUS France

T.-A., Kikár Hámediná
holnap, szombaton d. u.
6.30, 9.15 és naponta
d. u. 4 este 8 órákor
Oroszlánok, medvék,
lovak, bohócok,
stb., stb.
„Dan” autóbuszok a
közönség szolgálatára.

JIDDIS OPERETT- és KOMÉDIA SZINHÁZ

Igazgató: I. Lichtenberg

A „Dosz Pintele Jid” nagy sikere után bemutatja
második vígoperettjét, két felvonásban — (5 kép)

Először Izraelben

„Ámencs zol menzájn”

Országos bemutató április 19-én, csütörtökön
(pészách első napján)

Givátájim — Noga

Tel-Aviv
Ohel-Sém

visszavonhatatlanul
utoljára

április 14., szombat
este 7 órákor

„Dosz pinteale jid”

Haifai mozik műsora:

MAY — SZERELMEM TERJ VISSZA
ORAH — MELLEKUTCA
AMFITEATRUM — THE COMANCHEROS
ARMON — A SVÁJCI ROBINSON CSALÁD
ACMON — A NAZÁRETI
MIRON — AZ ELITÉLT, AKI NEM AKART
BESZÉLNI

OROIN — Nappal: péntek, vasárnap, hétfő
DOBBS ERŐD
Kedd, szerda:

TARZAN ES A SIVATAG TITKAI
Este: LÁNGOLÓ HOMOK

GAL-OR — Nappal: péntek, vas., hétfő A VIHAR
Kedd, szerda: A HÖHER
Este: A FEKETE BOSSZU

ORSZAGOS PREMIER

1962 ÁPRILIS 19.
CSÖTÖRTÖK

JAFFA-
GIVÁT-ALIJA
„GAL-RON”
MOZI

KÉT előadás: 6.45, 9.15

Péntek, április 20.
KIRJÁT-MOTZKIN
OROT

LICA ABRAMOVICI — AVRON BEMUTATÓJA:

JÁNKELE

a híres bukaresti Jiddis

ALPERIN

Allami Színház művésze

HERSELE OSZTROPOLIER

c. zenés komédiában

Tel-avivi PREMIER

1962 ÁPRILIS 21.
SZOMBAT

„Ohel-Sém”

KÉT ELŐADÁS:
6.45 és 9.15-kor

Hétfőn, április 23-án

LUDD
Galilit

Alma Mahler-Werfel önéletrajzából

4.

Talán kapok valami hírt.

A hír már itt volt, amikor tegnap éjjel e sorokat írtam. A levélsekélyben nem vettem észre a táviratot.

Ma reggel hozta be nekem a szolgálólány. (Ha már tegnap kézhöz veszem, képtelen lettem volna leírni a naplófejezetet. De, úgy látszik, valami más okból meg kellett írnom.)

A távirat így szólt: „Bécsbe szállítanak. Üdvözlét. Alma.”

A helyzet tehát rosszabbodott.

Nyomban telefonáltam a szanatóriumba, amely feltevésem szerint szóba kerülhetett. Azt válaszolták, hogy délutánra várják. Virágokat küldtem és a kártyára ezt írtam: imádkozom érted. — Megírni, hogy egészségéért bójtölök, hiúság lett volna.

Reggelre csak egy teát ittam, ebédre két csésze kávé.

Valóban ez az út vezet a szabadsághoz?

Most négy óra van.

A következő két órában a „Gerichtstag” nyomdai levonatait fogom olvasni.

Aztán elmegyek a szanatóriumba érdeklődni.

A Löw Szanatóriumban jártam.

Még nem érkezett meg.

Az ambulancsautó hiába várakozott az állomáson.

Arra az örületes nehézségre gondolok, ami a súlyos betegnek egy tetőig zsúfolt vonatban való szállítása jelent.

Es attól félek, hogy Alma meg nem érkezése állapotának további rosszabbodását jelentheti. — A szállodában ismét telefonálni fogok a breitensteini doktornak.

Nem kapok összeköttetést. Este átnyújtják nekem a következő táviratot: „Orvos, ápolónő itt, szállítás lehetetlen, Alma.” Csodálatosan jószágos dolog a részéről, — ilyen állapotban is gondol arra, hogy értesítést küldjön.

Azonnal levelet írtam neki. Emlékeztettem arra, hogy a szerencsétlenséget megelőző napon, verset írtam, amelyben így aposztrofáltam: „Ujjászülettem virrasztója”. Azzal vigasztalom, hogyha a gyermeknek miattam kell elvesznie, ez azért történik, mert még engem kell megszűlnie.

Mindamellett még mindig nem tudom pontosan, mi történt az utolsó hatvan órában?

Este nyolcig bójtöltem, aztán egy kávéházban valami könnyűt ettem. — Nem dohányoztam! Ezt a fogadalmat mindaddig betartom, amíg állapotom teljesen meg nem javul.

Minden találkozást elkerülök. A véletlen mégis úgy hozta, hogy néhány ismerőssel rövid ideig beszélnem kellett. Tegnapelőtt óta mindenkitől elidegenedtem.

Szakadva követni próbálom viselkedésem összes motívumait. A rám vonatkozó kiértékelés eredménye nagyon nyomasztó. Ma is megkíséreltem átfutni gyermekkori emlékeimen. Az élmények, amelyek felbukkantak a tudatomban, valahogyan álomszerűek. Ami hiányzott és még most is hiányzik nekem, az a tényleges bekapcsolódás az együttélésbe.

Ebben rejlik az elvi hamisanlátás, a szentimentalizmus veszélye.

A „Gerichtstag”, különösen a harmadik könyv (Phänomene) most a velejég sterilnek, hiányosnak, szentimentálisnak tűnik. Az egész széteső. Sok nyomtatás és görcs. Mégis ki kell adnom. Nincs erőm ahhoz, hogy két- vagy hároméves hallgatás után, létezőmnek ezt a bizonyítékát letagadjam.

Füleim most már élesen hallják saját hangomat — és ennek a könyvnek minden sora kinokát ki belőlem.

Amikor ma a kilencedik kerületben végigmentem a Spitalgassen, visszaemlékeztem a prágai, hamburgi, lipcsei és berlini kórházakra, miket megismertem — és újra érzem a benyomást, amit bennem keltettek.

Arra gondoltam, hogy majd egy nagy, tárgyiagos verset írok. Már két héttel ezelőtt éreztem: hosszú költeményben kellene összefognom a Prater vad vasárnap estéit, a körhintát, az örült hegyi- és barlangvasútát, a végtelen tömeget, amelyben összegorogdik és feloldódik az Én. — Ez egészen jó pedagógia volna számomra a „Gerichtstag” bombasztikus beszéde után, hogy megszabadulhassak az önmagunkkal való szembenállás terméktelenségétől.

Óh, csak jönne holnap valami jó hír!

1918 július 31.

Délután öt óra. — A katonai irodába kell mennem (így parancsolták). De nem fogom magamat hagyni.

Ma, sajnos, anyagi természetem erősebb, mint volt az utolsó két napban. Fogadalmait nem szegtem meg, de a közömbösség ördöge meglátszta a vérem futását. Holnap megint bójtölni fogok.

A vasárnap élménye már nem tölt ki olyan koncentráltan. Ennek nem volna szabad megtörténnie.

Egy pillanatra beléptem a templomba és imádkoztam érte. Nem valami keresztény okból hanem, mert a templom az a hely, ahol sokan imádkoznak, hogy borzalmas sorsukat megváltoztassák.

Bajban imádkozni! Ha az ember utólag visszagondol, úgy találja, hogy az emberi intézmények, szokások, miket felesleges „maradék”-nak tartott, és nem is követett, alapjában véve értelmesek voltak. Az emberek valóban imádkoznak, ha okuk van rá. Az ima hatalma! Arra a talmudi elbeszélésre gondolok, mely a haldokló Mózes imájáról szól, az imáról, mely magát az Istent is menekülésre készítette.

A misztikusok azt állítják, hogy a bójtöléssel, kasztrálással és vezekléssel lehet megszerezni a hatalmat.

Nem arról van szó, hogy megszabaduljunk a testtől, hanem, hogy lelket vigyünk belé, hogy kifeszített iver legyen a szellem nyílának. Meg kell szabadulnom a halott testtől, a semmitmondó sejtől. A hullát meg kell semmisíteni. Ebben nincsen semmi aszkézis.

Az anyag értéke változik a magasabbrendű tartósság és a csökkent romlandóság foka szerint. Ebben különböznek a jó és rossz materiák.

A rossz anyag tele van állandó halállal, a pusztulással. De sejtjei állandó változásban vannak az egyik halálból a másikba.

A jó anyag statikusabb. Önmagában jobb emlékező tehetsége van. Jobban hallgat az életre. Makacsabb, lassúbb és ha kevésbé nyafogó is, szenvedőbb.

Most Almára akarok gondolni.

*

Telefonáltam dr. Y. breitensteini orvosnak. Almat (nem tudtam) ma Bécsbe szállították. A beavatkozásra nem volt szükség. Minden rendben lesz. Most, mialatt e sorokat írom, nem messze innen, egy szanatóriumban fekszik.

Hála Istennek! Hála Istennek! Nagy kegyelem ez!

Nyugodt vagyok és vidám. Újra megengedem magamnak a muzsikát. Holnap reggel megyek a szanatóriumba.

A jó hír vétele után lementem a Herrenhof-kávéházba, hogy megvacsorazzam. Emberekkel találkoztam. Kezdetben ijedten viselkedtem, mintha elszoktam volna tőlük. De aztán belejöttem a beszédbe. Örömmel állapítottam meg, hogy már újra merek beszélni magasrendű, komoly dolgokról.

Szivarral kínáltak. Újra dohányzom, mert az az érzésem, hogy barátnóm túl van a veszélyen.

De holnap halálból újra bójtölök.

Délután elolvastam Weininger „Letzte Dingen”-jét. Megrázott.

Augustus 1.

Kora reggel jártam a szanatóriumban. Beküldtem a névjegyet. Aztán várakoztam. Válaszként egy levelet kaptam, mely már tegnap íródott. Melléklem ehhez a naplóhoz. Nincs már reménye a gyermekkel kapcsolatban. Azt mondja: „Ha túléltem...”

Nem akarok arra gondolni, hogy életveszélyben van. Ez nem lehetséges.

Három órákor telefonálni fogok.

Felhívtam és beszéltem vele. Hangja nagyon fáradt. A beszélgetés előtt hatalmas izgalomban voltam. Azt mondja, a várakozás izgalmatól beteg. „Rettenetes dolgok állanak előttem.”

Homlokom nedves lett az erőlködésben, hogy megtaláljam a megfelelő szavakat, kiöntsem a lelkeimet.

Szeretem!

Hirtelen ezt mondta a készülékbe:

— Nem bírom tovább. Abba kell hagynom.

Megijedtem. Talán megártott neki a beszélgetés? Visszaakasztottam a kagylót. Amikor megkérdeztem, hogy a gyermek kihordása biztosítva van-e, azt mondta: nem! Kevés a remény. Ma este fognak dönteni az orvosok.

A villamoson elkezdtem magamban egy verset. Címe: „Benediktion Almas”.

Arra gondoltam (szégyellem bevallani), hogy beleiktatom a „Gerichtstag”-ba, „Aldás egy vajúdnó felett” címmel. Valami taszított, hogy a kozmosz titokzatos erőit szólítsam, hogy azoknak angyalai megvédjék a szenvedőt.

Az irodába vissza. Nevettem és egyszerű ember voltam. Még nem vagyok érett, még könnyen viszasziklok a kamaszvilágba.

A hivatalból haza. Öt óra.

Látogatóm van, aki gyötör, megdöbönt szemmel néz rám és ijedten, büntudatosan viselkedik velem szemben.

Miért?

Félhatkor nagy nyugtalanság fog el. Érzem a kötelességet, hogy megírjam a Benediktiont, de minden költői kényszer nélkül.

Nagyon konvencionális mondatokat mondok. A látogatás elszűrül, az embert valami kínozza. Mindjárt elmegy.

Dolgozni akarok. Leveszem a kabátomat. Belül teljesen tompa vagyok. Ebben az órában általában nagyon friss vagyok, most azonban rendkívül fáradt. Poe verseivel lefekszem a diványra. Most — ebben a szokatlan időben — természetellenesen fáradtnak érzem magam. — Kezemben szivar van (a tegnapi látszólagos örömhír óta újból dohányzok). Hirtelen, könnyen elalszom. Álmodom. Mintha egy hajszál volna a számon. Kellemesen csiklandoz, amikor leveszem.

Aztán rövid időre felébredek, leteszem a szivart, hogy alvás közben ki ne essen a kezemből.

Most kétségtelenül hipnotikus jellegű álomba merülök. Az álomepizódok nem rendezhetők. Az első kép, ami bejut a tudatomba, hogy az udvarba vezető lépcső legelső fokán állok. Aztán, mintha már nem is álmodnék, a diványon, ébren, az az érzésem hogy meghalok. Nyúltagyvelőmből az élet lassan kiszáll, szörnyű magasságból lefelé zuhanok anélkül, hogy védekeznék, vagy fel tudnék ébredni; de az egész idő alatt az az érzésem, hogy változatlanul és öntudatlanul a diványon fekszem, ugyan benuktan, és mégis ébren. Tudom és emlékeim alapján ellenőrizhetem, hogy ez az állapot pontosan megfelel a mesterséges bódításnak, a narkózisnak.

Az ólmos, benuktan alvás ellenére hallom, hogy az óra felet üt. Újra álmodom, hogy egy szépen terített asztalnál ülök és nagyon éhes vagyok. Valaki ezt a szót mondja: csokoládé-leves és átvággal gondolok rá, pedig egyáltalán nem vagyok barátja a csokoládénak és a csokoládéleveset nem tudom ingyenesnek elképzelni. Ezzel szemben tudom, hogy Alma szenvedélyesen szereti a csokoládét. Most a következő álmoképek sorakoznak fel: nagy a teher, ami rám nehezedik, de mégis elviselhető. Öntudatlanság, narkózis! Időnként, anélkül, hogy a benuktástól meg tudnék szabadulni, a szobámban érzem magam. Hirtelen egy csinosan öltözött szobalány lép be a szobámba és ezt kiáltja: „Keljen fel, T. úr van kint.” Stefan T. gyermekkori ismerősöm, akivel egy nyarat ugyanazon a helyen töltöttem el és aki nyolctól tizenkét éves koromig érdekes módon vonzott és ugyanakkor taszított. Ez a kapcsolat életemre alakítóan hatott, mert azóta neuraszténiák kínoznak. A szobalány türelmetlenül hív. Felállok és követem a másik szobába. De most váratlanul megállapítom, hogy a saját lakásomban vagyok. Sok szobán kell keresztül haladjunk. Átmegyünk egy hosszúka, kényelmesen berendezett fürdőszobába, amely meleg szappanos víztől, asszonytesttől és friss frottirtörülközötől illatos. Csodálatosan illatos. Hirtelen fürdőköpenyt viselek, vállamra van vetve és nagyon nagy vagyok. Testemen szelet érzek. Hatalmas teremben állok, melynek oszlopok, kitárt ajtói egy holdsütötte kertre néznek. A fürdőköpenyérzés színházi ritmust vált ki körülöttem. Egy tekereset, vagy fehér gipszpálcát tartok a csipőmnél. Én vagyok a sír-szobor a Don-Juan-gól. Nagyszerű, kísérteties lovaglásom azzal a varázslattal tölt el, amit már oly sok álomból ismerek: mintha tépőn, de függőleges irányban felfelé úsznék a levegőben, vagy valamiképp mágikus ura lennék a térnek. Én vagyok most a sír-szobor, trapp, trapp, óriáslépések, könnyen öltözötten, fürdőköpenyesen, köpenyem alá fúj a szél, lelkemben erő van és szabadság. Hozzá lovagolok, Almához. Az utat ismerem. Alma sok szabályra van tőlem távol, ezek mind hasonlóak egy kupola-teremhez. Szörnyű, négyszögletű részekkel, melyek a kertre néznek...

Holdfény hull reám. Lovagolok, trapp, trapp... Most már a kertben vagyok. Magamra pillantok, Marsall-bot van a csipőm oldalán, fehér a köpenyem, mintha tükör volna a kert.

Mielőtt még megérkeznék alma szobájába, felébredek. Az óra üt. Homályban fekszem és az az érzésem, még maradnom kell, mert nincsen vége. De már a divány szélén ülök és megpróbálom összedolgozni magam. Bódultságom sokkalta nagyobb, mint egy közönséges alvás után. Most az émélygéssel határos. Félelmet, idegességet érzek. Az óra kilencet mutat. Tehát három és fél órát aludtam olyan időben, amikor soha nem szoktam aludni. A narkózis, vagy talán hipnózis határozott érzésével kezdődött a nyúlt agyvelőmben. Miután egy beszélgetés során rendkívüli idegességet, majd egyre jobban bénító fáradtságot éreztem. Nyomban sejtem, hogy mialatt aludtam, valami történt. Ezért, amikor felébredtem, olyan érzésem támadt, mintha most szakadt volna meg a telepátikus kapcsolat, ami álomba merített. Szobámban egyre sötétebb lesz. Összetörten hagyom el a lakást, átmegyek a kávéházba telefonálni.

És most azt hallom, amit bensőmben már tudtam. Ezt mondják nekem.

AZ ÖT FRANKFURTI FIU ANYJA

Ezerésszázban, Frankfurt am-Mainban a zsidó utca házain nem voltak számok. A kis házcskákat különböző színű táblákkal jelölték meg. Az egyik házon vörös táblácska állt: Itt laknak a Rothschildok. A Rothschildok már 1600 vége felé védett zsidóknak számítottak Frankfurtban. Mindenféleképpen kereskedtek és az 1700-as évek elején már pénzügyleteket is lebonyolítottak. A Rothschild házában a sok gyermek közül a legidősebb fiú, Meyer Amschel, már kamazskorában nagy figyelmet tanusított a pénznek, érmék iránt. Gyűjtötte és cserélte az érméket, a régi pénzeket. Ezzel a szakmai tudással vette meg az alapját hírnevének és ez volt a kezdet a későbbi bankházak felé vezető úton. A gyűjtők, az előkelő házak urai, hamar megismerték a fiatal Meyer Amschelt, aki bejáratos lett a legelőkelőbb körökhez. Így került be Wilhelm von Hessenhez is, akinek sokat köszönhetett a fiatal Rothschild.

Huszonöt éves korában jóméglelő, csinos férfi Meyer Amschel, Okos, figyelő szemmel néz körül a Judengasseben, megfélemlítő tekintettel keres. Az érmeüzlet jól megy, Meyer Amschel — a szomszédok szerint — jól bírja magát.

A választás Wolff Solomon Schnapper 17 éves Gudula leányára esik, aki csinos, kedves, csendes leányka és néhány száz forint hozománya is van. Az esküvőt hamar megtartják. A fiatal pár boldog, az üzlet jól megy, Meyer Amschel úgy érzi, hogy a régi ház már kicsi, a város becsesebb kellene egy nagyobb háza költözni. De Gudulának az a véleménye, hogy előbb még sok pénzt kell keresnie ahhoz, hogy egy nagyobb házat vegyenek.

Meyer Amschel jó férj, hallgat Gudula szavára. Maradnak a régi házból. Születik egy kislányuk. Utána három fiú. A ház most már igazán nagyon szűk. De Gudula nem enged a házhoz nyúlni, pedig a vagyon egyre nő. Meyer Amschel elad és vesz gyűjteményeket, néha olcsón, ha ez okos és néha drágán, ha megengedheti magának. Új bevételt szerez, az üzletköre egyre tágul. Születik egy negyedik fia és utána egy ötödik. Most már Gudula is szűknek találja a régi házat, átköltözik az új háza, amelyen egy zöld tábla díszlik. A régi házat átengedik a rokonoknak. A zöldtáblás ház még ma is áll Frankfurtban.

Ha a zöld tábla alatt meghúzzák a csengőt, ki nyílik az ajtó és egy kecskeny falépcső látszik. — Rendszerint Gudula asszony nyit ajtót, hogy lássa, ki érkezik.

A lépcső alatt beépített szekrények állnak. Az első emeleten van a „zöld szoba”. Gudula asszony szereti a zöld színt és szobájában ez a szín érvényesül. A szoba kicsi és a bútorok is kicsik, szerények, hogy a esőpp kis szobájában elférjen bútor. A közepén egy asztal áll és a vitrinben ott van a menyasszonyi csokor. A falon lóg egy tükör, de ebbe a tükörbe csak ritkán tekint bele Gudula. Alatta van egy kis állvány, itt tartja Gudula a leveleit, feljegyzéseit és a háztartási könyvét, melybe gondosan bejegyzik a kiadásokat.

A földszinten van a hálószoba. Éppenolyan szűk szoba, mint a fenti, csak a legszűkebbes bútor van benne. Gudula minden nap egyedül takarítja a szobát, nem szereti, ha a szolgáló matát a szobájában. A tétő alatt van egy hálószoba, itten alszik a tíz

gyermek, mert időközben még négy leány született. Kicsi és szűk ez a szoba is, de mit számít az, a Rothschild-gyerekek legalább olyan boldogok itten, ha nem boldogabbak, mint későbbben a luxuspalotáikban. Fent a tetőn Gudula anyja egy kis kertet létesített.

A pár kis fára nagyon vigyáz Gudula, ez az ő büszkesége, itt pihenik ki a nap izgalmai mindketten, ő és Meyer Amschel, ha szép az idő. Itt játszanak a gyerekek, s ha kicsi is ez a „park”, mégis az övék, itt egyedül csak a család tartózkodik, senki sem zavarja őket. Itt ünneplik a sátoros ünnepet is, amelyre nemcsak a szűk család hivatalos, hanem a nagy család tagjai is.

Az udvaron túl van az üzlet. Ez az első Rothschild bankház. Egy helyiség: három méter hosszú, három méter széles... Egy pult van benne és egy láda lakattal. Itt dolgozik Meyer Amschel és amikor a fiúk egy kicsit felnőnek, ő is, mindegyik tehetsége szerint. És mind tehetséges! A lányok is segítenek az irodában. Leveleket írnak, könyvelnek és segítenek az apának és a fiúknak, ha sok a munka. Meyer Amschel nem akarja, hogy a könyvelés idegen nézzen bele, kitelik a familiából a munkaerő.

Gudula asszony a konyhában uralkodik. Az is nyomorúságos kis helyiség, egy tűzhelyel, melyen csak egy lábosnak van helye, egy szemes láda és egy pad, amelyen Gudula asszony kipihen a fáradtságot, ha már nagyon sokat dolgozott. Gudula asszony örül, hogy a lányok bent az irodában dolgoznak, mert legszívesebben egyedül van az ő birodalmában, a konyhán és a szobákban. Egy luxusotthont engedélyez Gudula asszony, egy vízipumpát. Ez a pumpa hosszú ideig az egyetlen a közelben és távolban.

— En takarékos vagyok — mondja Gudula asszony a férjének, de a megfelelő helyen. Egy orvos sokkal többet kerül, mint ez a pumpa.

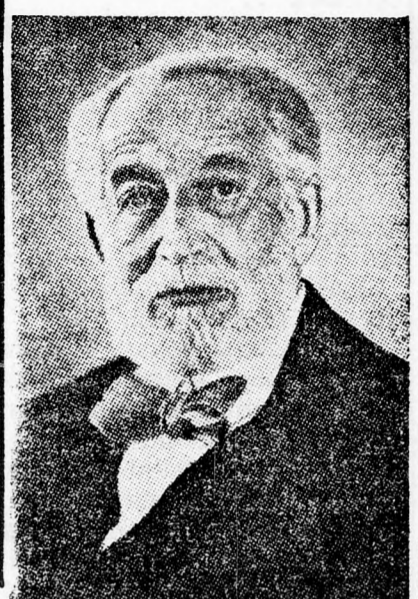
A család egyre gazdagabb lesz. A fiúk, lányok felfelé tornak. Gudula asszonynak csak egy gondja van, a család jóléte és együttartása. Ha az asztalnál gyűjtül a család, üzletről sohasem beszélnek.

1796 július 13-ika fekete nap a frankfurti zsidó utca történetében. A franciák bombázzák a várost, 150 ház lángokban áll. A zöldtáblás ház szolid épület,

Írta: Egon Jakobsohn

nem árt neki a bombázás. Egy előnye volt a bombázásnak, a zsidók elköltöztek a régi zsidó utcából, szebb, előkelőbb környezetbe. Gudula asszony csak akkor veszi észre, hogy az övéi is új ház után néznek, amikor már kiválasztottak egy szép, nagy házat és már meg is vásárolták.

Ekkor azután észbekap Gudula. Nem és nem! Harcol a régi házáért. Ő nem hagyja el ezt a házat, ahol házassága első boldogságát élvezte, ahol a gyermekeit szülte, ahol a család gaz-

Baró EDMOND DE ROTHSCHILD (Amschel és Gudula Rothschild unokája)

dagsága egyre nőtt, ahol boldog órákat és éveket élt át férjével, gyermekeivel. Nem, ő nem megy el ebből a házból. És így marad a család a szűk kis házból, a Zsidó utcában és csak az üzlet költözik át a szép, nagy, kényelmes háza.

Meyer Amschel 1800-ban már a tíz leggazdagabb zsidó közé tartozik Frankfurtban. A három idősebb fiúval megalapítja az első társas-üzletet. Meyer Amschel udvari tanácsos lesz, de Gudula nem engedi, hogy tanácsosnak címezze, ő megmarad Rothschildnak.

Meyer Amschel öregszik. Az Európára nehezítő politikai és gazdasági helyzet, a bizonytalanság és az örökös háborúk aláássák egészségét. Fiait elküldi Bécsbe, Londonba, Párisba és Itáliába. A Zsidó-utcai kis bankháznak most már Európa nagy városában vannak leányvállalatai. Ő maga is állandóan úton van, de a rossz utakon döcögő postakocsi még betegebbé teszik. Meg kell

operálni. Végre döntést készít, minden eshetőségre felkészül. De az operáció sikerül. Az öreg Meyer Amschel az ágyból adja a megbízatásokat a világ négy tája felé.

Napoleon megszállja Frankfurtot. Az öreg Meyer Amschel felette gyanus Napoleon rendőrsége előtt, mert a régi rezsim embereit is kiszolgálták. Beidézik a várospostakanceliára. De helyette fia, Salomon jelenik meg. Hová dugták el a vagyont? Salomon tettei magát, nem tud semmiről. Elengedik, de házkutatást tartanak a régi házból és Gudula asszony kezébe faggatni. Hová dugták el a vagyont, az értékeket? Gudula asszony valóban semmiről sem tud.

— Nem tudok semmiről. Én sohasem megyek ki a házból. Nekem csak a háztartás van gondom, enigma az üzleti ügyek nem érdekelnék!

De Meyer Amschel és Salomon tudják, hogy a „Zöldtáblás ház” pincéjében van elrejtve a vagyon egy része. Az izgalom annyira megviseli az öreg Rothschildot, hogy többé nem kel fel az ágyból, csak még egyszer, 1812 szeptember 16-án. Jom-kippur van. Meyer Amschel elmegy a templomba imádkozni. És este, amikor hazajön, már nem tud leülni az ünnepi asztalhoz, amelyet Gudula gondos keze készített. Láza van, fáj a sebhely. „Elérkezett a vég!” — mondja és Gudula asszony nem felel. Nem tud hazudni.

Még az éj folyamán hívják az ügyvédet, Meyer Amschel új végrendeletet ír. Meyer Amschel eladja

a vagyonát a fiainak 190 ezer forintért. Ebből 70.000 forint és a ház Guduláé, a 120 ezer forintot elosztják a lányok között azzal a kötelezettel, hogy többé semmi kapcsolatuk az üzlettel nem lesz. Az öt fiú öröklő a céget, mindenki kap egy ötdrészlet. De aki nem akar beleegyezni ebbe, mielőtt a bírósághoz fordul, annak olyan magas kauciót kell letennie, hogy sokszor megfontolja, hogy megtámadja-e a végrendeletet. Elérkezik 1812 szept. 19-ike, Napoleon visszafordul Oroszországból, az égő Moszkva megpecsételi sorsát. De Meyer Amschel erről már mitsem tud, a hűség és egyszerű Gudula kezét köztül hal meg. Arról sincs már tudomása, hogy letette a Rothschild-ház alapkövét évszázadokra.

Gudula asszony ott marad az öreg házból. Várja a fiait. Mert a fiúk bármire is járnak és bármilyen nagy sikereket érnek el pénzügyi és társadalmi téren, első útjuk Frankfurtba vezet, a mamához. A mama mindent tud róluk, a gyerekeikről, az unokáiról, tudja milyen nagy megbecsülésben van részük Európában, örül is ennek, hogy az ő öt fiából micsoda pénz ügyi zenik, micsoda nagy emberek lettek, de soha nem is jutna eszébe, hogy mindezt a saját szemével láthassa. Nem kíváncsi a luxuspalotákba, nem akar kocsizni a pazar kocsikon, ott marad mindig a régi házból, a szűk szobákban és hallja Meyer Amschel hangját és gyermekek csengő nevetését.

AKI A TURANDOT KOSZTÜMEIT TERVEZTE

Örvendete vizsgát tett az Izraeli Opera a Turandot c. opera bemutatásával. Az anyagi eszközök hiányával küzdő opera párt kiállításban, kitűnő rendezésben, neves énekesek és avatott karmesterek közreműködésével mutatta be Puccini életművének utolsó és egyben talán legmaradandóbb dalművét.

A premier közönsége állva ünnepelte az énekeseket, a karmestert, a zenekart, az előadás minden szereplőjét, a díszlettervezőt és jutott a tapsokból annak is, aki a csodálatos szép kosztümöket tervezte meg. Ott állt a színpadon, lehajtott fővel köszönte meg a tapsokat és nehezen hagyta el a rivaldafényt, hiszen keze tele volt virágokkal, amit érdemeit küldött neki az opera vezetősége.

Aki a kosztümöket tervezte, még egy éve sincs az országban, de közel két évtizede gyakorlott mestere a színpadi kosztümöknek, díszítésnek, irányítója a hajviseletnek, arcképzésnek. A Turandot színlapján így szerepel a neve: Meisl Edit, de ő maga Meislnek írja a nevét.

Rómában végeztem a második világháború előtt a képzőművészeti főiskolát és 1947-ben Aradon, ahol éltem, a felszabadulás után nekiláttam régi vágyam teljesítéséhez és tanult hírtelítésem megkezdéséhez. Amit a főiskolán tanultam és még Budapesten gyakoroltam, azt igen jól használtam az Arad Állami Színháznál, mely szakítva a multtal, fejlett, igényes intézet lett és ahol az állami keretek lehetővé tették, hogy nagystíliú, drága kosztümöket tervezzek.

Tíz hónapja van az országban és öt hónapja dolgozik az Izraeli Operánál. Öt hónapja készült a Turandotra. Remekelni kellett

és be kellett bizonyítani, hogy aradi, majd bukaresti, temesvári és ismét aradi munkássága rendkívül nagyot biztosított részére Romániában, ahol az elsőnek tartották, jobbnál-jobb ajánlatokkal igyekeztek mindig elcsábítani az aradi szín-

MEISL EDIT

háztól, de ő családi okok miatt csak kis időre volt hajlandó megválni a városától.

— Öt hónapig készítettem a ruhák tervezését. Mindenféle forrásmunkát felkutattam és miután ismertem a világ legnagyobb operáinak Turandot jelmezeit, elhatároztam magamat tölteni. A kosztümnek, bármilyen korból való legyen, egy kicsit stilizálni kell lennie, hogy a mai kor igényeit, ízlését is vetítse. Ezért kellett ennyiféle megfontolást érvényesítenem. Csak öt hónapja éltam az országban. Egyfajta stíluslátást magammal hoztam Romániából, de az izraeli szem, az más, a vonalak itt modernebbek, bátrabbak, stilizáltabbak...

A multjára emlékeztem.

— Ötven premierem volt Romániában.

Igy mondja: premierem. Ezalatt prózai műveket kell érteni. Az öt premierje alatt Shakespeare, Molière, Go-

tho és a Borne-klányban, hogy egy napon barátjával, Börnével sétált Frankfurt utcáin. Börné mesélt, csillogóan és szellemesen, olyan fényvel, mint amilyen fények gyúltak ki a kis Zsidó utca ablakában. Chanukat ünnepelték a zsidók. Visszaemlékeztek a régi dicsőséges harcra, melyet majdnem kétezer évvel ezelőtt a Makkabeusok vívtak.

— Látja — mondotta Börné — a zsidók ünneplik a Makkabeusokat és ebben a kis házból lakik a zsidó Laetitia, aki a pénzügyi Bonapartékat szülte, őt nem ünneplik. Nagy zsidó anya ez a Gudula Rothschild, csak nézője, de nem szereplője a család nagy felemelkedésének. Látja, ott áll az ablakban az öreg Rothschildné, meggyűjtötte ő is a lángot, Juda Makkabi dicsőségének a lángját és arra gondol, amikor még együtt ünnepelte férjével és fiaival a zsidó szabadság ünnepét. És az öreg szemekből hullanak a könnyek, mert hogy az idő eljárt és a kisfiúk már nem ugrálják körül a padlón lobogó kis lángokat, ahogy ezt valaha tették.

Gudula Rothschild 96 éves korában halt meg. A világtörténelem középpontjában állt ez a kicsi, törékeny asszony. Tíz gyermeket szült a szűk kis házában, a kicsi szobákban. De ebből a szűk és egyszerű kis házból indultak el a fiatal és nevéket világhírre tették. Szállóigévé lett a nevük: Olyan gazdag, mint Rothschild. — mondották, de ő, Gudula Rothschild, megmaradt élete végéig annak, aki volt, egyszerű, jólelkű zsidó anyának.

Fordította: B. Monostory Ada

Az amerikai zsidóság életéből

A sanfranciscói Zsidó Munkástanács tiltakozását fejezte ki illetékes ténylegok előtt a tanügyi hatóságok eljárása miatt. Megállapították ugyanis, hogy a kaliforniai középiskolákban az érettségi bizonyítványba bejegyzik a végzett növendék vallását, faji hovatartozását és származását. A Zsidó Munkástanács követeli Kalifornia állam kormányától ennek a gyakorlatnak a betiltását.

Prof. S. Gordon, a Brandeis-egyetem tanára annak a tudományos nézetének adott kifejezést, hogy a héber és a görög kultúra közös semita eredetű. A zsidó tudós fel fogását azokra a leletekre alapítja, amelyekkel röviddel ezelőtt tárták Kréta szigetén és amelyek 3500 évesek. — Ugyanekkor Gordon megállapítja, hogy a közös eredet ellenére a héber és görög kultúrának külön-külön fejlődnie, mert a monotheizmus a zsidó kultúrát élesen elválasztotta a több-

istent imádó hellenizmustól.

★

Az orthodox hitközségek déli körzetei értekezlete felhívást intézett egyes tag-államok törvényhozó testületeihez, hogy töröljék azt a rendelkezést, amely szerint vasárnap minden üzletet zárva kell tartani. (A hagyományú zsidó kereskedők ugyanis két napon át kénytelenek zárva tartani üzleteiket a mindenkire kötelező vasárnapi munkaszünet miatt.)

★

Több nagy vallási és világi zsidó szervezet kereset fel fordult az Egyesült Államok felsőbb bíróságához, amelytől a new-yorki nyilvános iskolákban mondott közös imák betiltásának elrendelését kéri.

A beadvány arra hivatkozik, hogy a nyilvános iskolákban mondott ima ellenkezik a vallás és az állam különállásának elvével és ellentétben áll az Egyesült Államok alkotmányával.

Izraeli útlevelem

Nem, kérem, ez nem óda, mint Majakovszkij ódája a szovjet utlevélről, ez csak megállapítás. Izraeli utlevelém van, sokan vagyunk, akik izraeli utlevéllel máskéjjük a világot, nincs ebben semmi különös. Még az sem érdekes, hogy Salzburgban vagyok és itt van az osztrák határ mellett a német utlevélvizsgálat is.

Már más izraeliek is voltak a háború után Németországban, nem én vagyok az első, a határörnek arcza sem rezzen, amikor lepecsételi. Nekem azonban furcsa, nagyon furcsa — szóval ez itt Németország és (ki tudja?) talán éppen ez a határör volt az SS-katona, aki legyilkolta nagy bátyámat, unokatestvéreimet, vagy családom valamelyik más tagját.

Fura érzés, határozottan az. Tudom, talán tulzás, nem minden rémet bűnös abban, ami történt, sőt, akadtak olyanok is, akik (többé-kevésbé) bátran a hitlerizmus ellen foglaltak állást.

Azután nem feledkeztem meg sem Thomas Mannról, sem Marlene Dietrichről, sem Walter Poperól, sem Karl von Ossietzkyről — hogy példaimat a legkülönbözőbb környezetekből tépjem ki. Na meg, persze, ott van az Izraelben ismert Gruber páter is és itt vannak azok a fiatalok, akik megalapították a müncheni egyetemen az „Izraeli körít” saját kezdeményezésükre. Ma még kevesen vannak, de remélik, hogy többen lesznek és hisznek abban, hogy munkájukkal (hacsak részben is) behegesztik a hitlerizmus okozta sebeket.

Kicsi, döcögős vonat visz Salzburgból Münchenbe. A táj gyönyörű. A bajor havasok csúcsai az ezüst legkülönbözőbb árnyalataiban verik vissza az alkonyati fényeket. A vonat, ezzel szemben, távolról sem ezüstös, inkább piszkos. Mindenki a hamutartó mellé, a földre szórja a hamut, a cigarettákat a padlóra dobják. Az almascutukkal mellette. Kevés vigasz, hogy az emberek jólöltözöttek, jól tápláltak és látszik rajtuk a gazdasági jólét. Egyáltalán nem látszik rajtuk, azonban, hogy a német rendszerető és tiszta nép. Vagy talán csak itt... — csak itt, a határvidéken?... Befutunk Münchenbe. Este van. Nem, az állomás sem tiszta, a római nagyalomás, a bécsi állomások tisztábbak. Egy részeg, foghíjas vénasszony részegen üvöltözik a kijárat mellett. Körülötte proletárkinézésű figurák röhögnek — ezek azok, akiknek minden gazdasági hossz ellenére, nem sikerült. Ezek Käthe Kollwitz és Georg Grosz karikatúráit, rajzait juttatják eszembe.

Különböző minden fényben uszlik. Nagy fényreklámok mindenütt. A szállodák zsúfolva, alig találók szobát. Az egyik portás felajánlja, hogy költözzem össze valakivel, aki kétgyasz szobát bérel, mert csak azt kapott, de engem talán hajlandó lesz befogadni, hiszen ő is — és elharapja a mondatot. Azt akarta mondani: ő is zsidó, Jude, de én, nemdebár, most látja, izraeli vagyok, bocsnatot kér, handabandázik, hadar, újra bocsnatot kér, de én közben rájöttem valamire. Arra, amire már én is rájöttem: az „csak” zsidó, nekem izraeli utlevelém van, más nem költözne velem össze talán csak egy másik zsidó, persze én sem költözöm, mert izraeli vagyok.

— Ön izraeli?...
— Igen.
— De hová valósi?
Ismétlem: — Izraeli vagyok, Beer-Sévan lakom, — noha nagyon jól tudom, mit szeretne tudni. Most diplomikusabb kérdést tesz fel:
— Németen és héberén kívül beszéltek más nyelveket is?...
Mondom, beszéltek. Lassan-lassan megindul a beszélgetés, ő erdélyi, huszonegy éve él Németországban, részt vett az Antonescu ellen irányuló vasgárdista felkelésben, amelyet a németek segítségével vertek le, de mégis ideszökött Antonescu megtorlása elöl, majd itt Horia Sima ellen fordult, börtönben volt, most már nem vasgárdista, dolgozik, és... csodálja a zsidókat.

Nem érdekes számomra az ügy, egyedül szeretek maradni, megyek tovább. Nem messze az állomástól, a „Drei Löwe”-ben helyezkedem végül el. Az utlevélem látván, a portás tisztelettel fogad, kissé tulzott udvariassággal. A szoba tiszta, meleg, kellemes, rengeteg gomb mindenféle, mint valami automatagyárban, noha az épület nem néz ki unknak. De a háború után modernizálták, mint majdnem mindent Németországban.

A forgalom óriási a legapróbb részletekig elrendezett. A fehérköpenyes rendőrök könnyen irányítják. Nézem a kirakatokat: az élelmiszercikkek olcsóbbak, mint Olaszországban, gyorsan számolok, nem olcsóbbak, mint Izraelben — igaz, az átlag jövedelem magasabb. A technikai cikkek? Minden második üzlet szinte fényképezési cikkekkel áru. A színesfilm 13 márka — azt ajánlom tehát honfitársainknak, akik itt akarnak fényképezni, hogy Olaszországban vagy Ausztriában szerezzen be a filmeket, a német gyártmányú filmeket — ott jóval olcsóbbak. S olcsóbbak a háromlábú fényképezőszettek is, olcsóbbak a tranzistorok, olcsóbbak a kis rádiók. Érdekes.

Münchenben a bárók olcsók. Egyik ismerősöm vezetett, bárról-bárra, mindenütt megsztuk pár márkával. Minden bár majdnem zsufolva volt, főleg nőkel, nagyon sok helyen egymással táncoltak. A harmincéves fiatalok hiányoznak, ez a háború utolsó hónapjaival magyarázható, amikor Hitler harcba vetette a 15-16 éves fiúkat is. Most nagy a férfihány és a törvénytelen gyermekek aránylag nagy száma senkit sem botránkoztat meg.

Twist és twist, erről is kell írnom. Az egyik müncheni bárban azonban rock and roll táncoltak, egyetlen twist számot sem halottam, se nem láttam. Ebben a bárban aránylag sok férfi is volt. „Ez itt — magyarázta ismerősöm — a keleti menekültek találkozóhelye és még nem jutottak el a twistig...” A Kelet-Németországból származó menekültek, most akarják behozni, amit ott elvesztettek és még a „rock-érában” élnek. Különös. Tehát a táncban is be kell hozni a fejlődést?... Nem tudom komolyan venni és nem hiszem, hogy ez komolyan magyarázható volna. De a tény az tény... Münchenből Düsseldorfba utaztam, legnagyobb meglepetésemre a vonatot végig razzizták. Az emberek természetesen vették, úgy látszik előfordul. Magyarázatot nem kértem. Mutasd meg az utlevelém, tisztelegnek, ki sem nyitják. De megszólal az egyik szomszédom:
— Ön izraeli?...
— Igen.
— De hová valósi?
Ismétlem: — Izraeli vagyok, Beer-Sévan lakom, — noha nagyon jól tudom, mit szeretne tudni. Most diplomikusabb kérdést tesz fel:
— Németen és héberén kívül beszéltek más nyelveket is?...
Mondom, beszéltek. Lassan-lassan megindul a beszélgetés, ő erdélyi, huszonegy éve él Németországban, részt vett az Antonescu ellen irányuló vasgárdista felkelésben, amelyet a németek segítségével vertek le, de mégis ideszökött Antonescu megtorlása elöl, majd itt Horia Sima ellen fordult, börtönben volt, most már nem vasgárdista, dolgozik, és... csodálja a zsidókat.

— Na ne mondja?...
— Igazán így van, mert nagy nép az „örök nép”, azaz a zsidók. Kétezer évig elviseiték az üldözést és volt erejük hazát építeni, megmaradtak zsidóknak.
O már elnémetesedik, a gyermekei már teljesen németek, a többi menekültek is többnyire így vannak, akármelyik országból is származának. Husz évet sem viselnek el, míg a zsidók kétezer évet is elviseiték. — A hitleri üldözések előtt, a vasgárda előtt kellett volna így gondolkoznia, állítom, erre nem válaszol.

Düsseldorfban ugyanilyen körülmények között találkoztam magyar nyilasokkal is. Meglított utlevelém, megkérdeztek, honnan származom, beszéltek magyarul és miylen Izrael. Ők is azt állították: „Már nem vagyunk antiszemitaik”.

— Késő bánat, túl sokba került nekünk.

Hallgattak, nem válaszoltak. Végül az egyik megszólalt:

— Fura emberek maguk, izraeliek. Mi itt is összejövünk zsidókkal, azok már beküldekenyebbek...
Megindult közöttük a vita, figyelem őket, hallgattam. Az egyik végül kibökte a valót:

— Az izraeliek megmondják a véleményüket, az itteni zsidók éppolyan idegenek itt, mint mi vagyunk... Nem vitatkozunk, üzlet az üzlet számunkra és nem érdekük senkivel sem rosszban lenni. Maguk — fordul hozzám — ösztintebbek, öntudatosabbak, nem nézik el azt, amit a maguk helyében mi sem néznék el magunknak. De — von vállat — így volt, mit tegyünk, tévedtünk, hibáztunk.
— Ez — mondom én — hatmillió zsidó életébe került.
— A háborúban meghalt ötvennyel millió nemzsidó is, állította egyikük.
De ez csak újabb vitát okozott közöttük: Más körülmények között haltak meg, azután főleg fegyveres férfiak és nem gyermekek, aszszonyok, öregek.
Elvállunk, várják, hogy kezet nyújtsak — nem nyujtom kezemet. Az egyik megszólal:

— Beszélünk más izraeliekkel is. Nem nyujtottak nekem kezet, mert megmondtuk, hogy nyilasok voltunk. Az „ötvenhatosok”-nak kezet nyujtottam pedig...
Az „ötvenhatosok” között zsidók is vannak. Részt vettek a magyar forradalomban, azt mondták: magyarok. Miért házasodnak csak zsidókkal?... Erre nincs válasz. Akad közöttük, aki megjárta Izraelt, de visszajött ide. Ó nem joréd, ő magyar, amikor Izraelbe ment, tévedett. Miből él?... Erre nem hajlandó beszélni, csak azt mondja, hogy nagyon jól megy neki. Kikkel jön össze? Kisül, hogy főleg jórédekkel. Természetesen, állítom kissé gyósan. Nem válaszol. De azután panaszkodik, hogy még mindig van antiszemizmus... „A magyarok ellen?...”, kérdek. Társalgásunkkal ezzel vége, megy tovább. Gnyolódni akar ő is, de nem megy: „Maga hazafi... izraeli...” De saját maga vet véget a gnyúnak:
— Mit tudja maga, izraeli utlevéllel. Maga külföldi, mint mindenki más...
Düsseldorf kellemesebb benyomást tesz, mint München. Komolyabb, tisztább. Különböző — noha a „jövátelteli központok” ma Köln és Mainz — sok ügyvéd él itt, aki „zsidó-ügyekkel” foglalkozik. Tíz-tizenöt százeleket kapnak a jövátelteli összegekből. Van közöttük zsidó is, de az ügyvé-

dek nagy többsége német. Dr. E. azt mondja, hogy a jövátelteli ügyek megszűntek nagy csapást jelentene a német ügyvédekre, tehát nekik is érdekük, hogy a különböző terminusokat megváltóztassák. Nagy csatát folytatnak a szövevényes kormány újabb könnyítő rendelkezések érdekében, a zsidó jövátétel ma a német ügyvédek ügye is. Inkább a hitlerizmus ellen harcoltak volna... — fejezi be, dr. E., aki maga is zsidó.

Itt született, a háború előtt is ügyvéd volt, családját elpusztították, nagy jövátételt kapott, de ugye, ez nem ir a sebekre. Német kollégáim ezt nem értik meg — állítja — noha akad közöttük egy-kettő, aki ma már, a sok panasz után, őszintén ügyfeleivel érez. Azt állítja: semmiről sem tudunk...
*
Frankfurt mellett, az offenbachi járásban, több menekülttábor van: Durchgangs-lager. A táborban akad néhány keletnémetországi zsidó is. Az utolsó pillanatban jöttek át, még a „kinai fal” felépítése előtt, de alig pár nappal.
Mik a szándékaik? Nem tudják még, öregebb emberek, sem ott, keleten, sem itt, nyugaton, nincs keresztnevelésük. Kétségbeesettek, idegesek, reménytelenek. Nem akarnak azonban Izraelbe menni, mert számukra az sem megoldás. „A gyermekeinket kellett volna odaküldeniük, még a harmincas években...” A gyermekek elpusztultak, ők élnek, miért és hogyan, nem tudják. Szeretnék már meghalni és megnyugodni — elkészített, szomora a velük való találkozás.

A németek ezekkel a zsidókkal a lehető legudvariassabbak és igyekeznek segíteni nekik, talán többet is adnak számukra, mint a német menekülteknek. De mit is mondjunk?... Inkább mesélünk Izraelről. Ezt érdeklődve hallgatták zsidók és nem zsidók. Az egyik tábor-hivatalnok megszólal:
— A jövátételt teljes egészében Izrael államnak kellett volna kifizetni és nem az egyéneknek, majd Izraelnek kellett volna kifizetnie az egyéneknek...
— Miért?...
— Mert sokan itt vannak és kihasználják a jöváteltelés kérésére és újra szülik az antiszemizmust...
Vajon ez a megállapítás nem antiszemita-e?...
— Csak gondolkozom feletted, nem kérdem meg, talán azért, mert valami igazság is van ebben a megállapításban.

A hivatalnok elmegy, magunkra maradunk az öregekkel, a zsidókkal. Elgondolkoznak.
— Talán — mondják — nemcsak a gyerekeket kellett volna már harminc évvel ezelőtt Izraelbe küldeni, hanem nekünk is mennünk kellett volna...
Ez az igazság.
Róna Ervin

A világ bajnokság éve

Írta: DUCKSTEIN ZOLTAN

1962 a futball-világ bajnokság éve.

Tizenhat nemzet csapata játszik május 30-tól a világ-bajnoki címért. Ennyi csapat maradt a döntőre. A többi kiesett és nem folytathatja a küzdelmet.

A VII. labdarúgó-világ-bajnokság döntője Chileben folyik le. Négy város lesz színhelye a mérkőzéseknek, amelyek június 17-én, vasárnap végződnek. Arica, Santiago, Rancagua és Vina del Mar az a négy város, amelyben a döntő mérkőzéseket lejátszzák.

A hotel Carrera-ban, a világ-bajnokság szervező bizottságának főhadiszállásán ejtették meg a tizenhat csapat beosztását Sir Stanley Rous, a FIFA elnöke, továbbá a szervező bizottság vezetői — élükön Carlos Dittborn-al. A sorsolás irányított volt, amennyiben kiemelték a négy dél-amerikai, a négy nyugat-európai és a négy közép-európai ország csapatát. Majd külön zacskóba helyezték a további négy — vegyes csoportnak nevezett — együttesnek a nevét: Kolumbiát, Mexikót, Svájcot és Bulgáriát.

Az esemény szemtanút alaposan megrostálták. Csak a meghívottak, újságírók, filmek, rádióreporterek és az érdeklődő országok képviselői léphettek a térbe.

A csoportosítás egyébként így fest:

1. csoport, Arica
Május 30: Uruguay—Kolumbia, május 31: Szovjetunió—Jugoszlávia, június 2: Uruguay—Jugoszlávia, június 3: Kolumbia—Szovjetunió, június 6: Uruguay—Szovjetunió, június 7: Kolumbia—Jugoszlávia.

2. csoport, Santiago
Május 30: Chile—Svájc, május 31: Nyugat-Németország—Olaszország, június 2: Chile—Olaszország, június 3: Svájc—Nyugat-Németország, június 6: Chile—Nyugat-Németország, június 7: Svájc—Olaszország.

3. csoport, Rancagua
Május 30: Argentína—Bulgária, május 31: Magyarország—Anglia, június 2: Argentína—Anglia, június 3: Bulgária—Magyarország, jú-

nyus 6: Argentína—Magyarország, június 7: Bulgária—Anglia.

4. csoport, Vina del Mar
Május 30: Brazília—Mexikó, május 31: Spanyolország—Csehszlovákia, június 2: Brazília—Csehszlovákia, június 3: Mexikó—Spanyolország, június 6: Brazília—Spanyolország, június 7: Mexikó—Csehszlovákia.

A sorsolás, ugyiltszik, sikeres. Az erők nagyrészt kiegyensúlyozottak, ami megnyugtatóan hat.

Az első csoport Arica-ban Uruguay, Kolumbia, Szovjetunió és Jugoszláviából alakul. Ki tudna megmondani, melyik kettő jut tovább, Vagy a második csoportban,

nus 6: Argentína—Magyarország, június 7: Bulgária—Anglia.

4. csoport, Vina del Mar

A sorsolás, ugyiltszik, sikeres. Az erők nagyrészt kiegyensúlyozottak, ami megnyugtatóan hat.

Az első csoport Arica-ban Uruguay, Kolumbia, Szovjetunió és Jugoszláviából alakul. Ki tudna megmondani, melyik kettő jut tovább, Vagy a második csoportban,

Santiago-ban, ahol Chile, Svájc, Nyugat-Németország és Olaszország küzdenek? De a harmadik csoportban, Rancagua-ban ugyanaz a helyzet, mert hiszen mind a négy csapat, Argentína, Bulgária, Magyarország és Anglia is alkalmasak arra, hogy bejussanak a nyolcas döntőbe. És a negyedik csoportban, Vina del Mar-ban ugyancsak elkezdett küzdelemben fog eldőlni, hogy melyik két csapat jut be a legjobb nyolc közé, mert Brazília, Mexikó, Spanyolország és Csehszlovákia, valamennyi alkalmas arra, hogy a legjobb nyolc között játszhasson. Ezeket a mérkőzéseket június 10-én játsszák, még pedig kiesési formában. Ha a rendes játékidő nem hoz döntést, kétszer 15 perces hosszabbításra kerül sor, ha az eredmény ezután sem változik, sorsolás következik.

Két hónappal a világ-bajnokság előtt, nem könnyű feladat az esélyek latolgatása. Az első nagy kérdés az, hogy a chilei játékosok során a latin-amerikai, vagy az európai országok futball-kultúrája, játéktípusa dominálna-e? A dél-amerikai labdarúgók mellett ezuttal nem csak a „haza világ-rész”, de a paradész technikai tudás, gyorsaság, utóérhető cselezési készség is szól. Az európai labdarúgás inkább a csapatmunkára épül. Az összjáték a jól-olajozott gépezethez hasonló és támadásait a helyváltoztatás, a lukrafutás szemlelket gyönyörködtető akciói jellemzik. Mindez azonban általános helyzetképek csupán, mert a dél-amerikaiak az utóbbi időkben különös súlyt fektetnek az összjátékra és az európai futball-reprezentánsai között is szépszámmal akadnak dél-amerikai minőségű klasszisek.

Ezek között kell keresniünk az u. n. titkos esélyeseket. Az olasz válogatott jónéhány valóságos oriondi (az Izraelben is járt Sivori, Altainfi és társai) a támadósróban sorolja önmagát a „titkos esélyesek” közé. Ugyancsak erős „részemet” csinált magának szép győzelmeivel a kemény, gyors stílusú képviselői szovjet csapat. Sokkal gyengébbek sikerült a magyarok akklimatizáló túrája, de a keleteurópai optimisták trafás-komolyan szovjet-magyar döntőre számítanak. Igenám, de ott vannak még a spanyolok és az angolok is, de...
De akárhogy is kerülgetik a futball korifeusai a forró kását, a szakértők többsége azt hiszi, hogy a világ-bajnoki serleg ezuttal Dél-amerikában marad.

Gyógyszer helyett főzelék

Egy szovjet biológus érdekes kísérletet folytat olyan — szintetikus úton előállított — gyógyszerek feleslegessé tételére, amelyeknek mellékhatása néha egészségünkre ártalmas. Szerinte nincs messze az az idő, amikor a betegeket az orvos — bizonyos esetekben — a gyógyszerek helyett eszerint az elv szerint termelt gyümölcs, vagy főzelék-féléket rendel.

A biokémikusok régen tudják, hogy a gyümölcs, illetve zöldségekben előforduló bizonyos szerves anyagoknak a gyógyhatása erőteljesebb, mint a vegyileg előállított szereké. A szovjet biológus elméletének a lényege: e gyógyhatású anyagok mesterséges tisztítása a táplálékul szolgáló növényekben. Ezt olyan módon éri el, hogy a termőtalajban a szükséges szerves anyagokat gyarapítja. Ha például a kerti földet megfelelő konyhasóval táplálják, a spenót, a saláta és a káposzta leveleiben a jódtartalom ugrásszerűen emelkedik.

A szovjet tudós „vetemé-

Asdod, az izraeli mintaváros, várja a kikötő megépítését

Mi lesz öt év múlva? — Szenvedélyes viták a Szolél Boné kőbányájáról és az amerikai Kaiser-cég kikapcsolásáról

Asdod. (Az Uj Kelet ki-küldött tudósítójától.) Sáb-nát lévén, a városka utcáin tömegesen sétáltak a fiatalok a kora délelőtti órákban. Asdodra jellemző, hogy a nagy iparvállalatok, akárcsak Maunesterben, a legpeldásabb rendben vannak tartva. Ugy az erdőm, mint a Rogozin-művek és az új kikötő kapujánál szinesre festett sorompó zárja el az utat, amely mellett egyenruhás őr közli, hogy csak külön engedéllyel lehet a válat területére belépni.

E háromszög köré épült egyébként Asdod: a villany-társaság új erőműve, amely az ország egyik legjelentősebb iparvállalata és körülötte gombamódra nőnek ki az új lakónegyedek; — a Rogozin-féle műselyemgyár, amely külsőleg is Európa legmodernebb gyáripari architektúráját juttatja az ember eszébe és amely több száz lakosnak, közöttük igen sok nőnek ad kenyeret — és a most épülő kikötőt, amely körül hangos közéleti vita folyik, nemcsak a sajátában, de Asdod kis kőbányáiban és eszpresszóiban.

MINDENKI A KIKÖTŐBŐL EL

„Menjenek fel a merkába, onnan kitűnően látnák, hogy miként épül a kikötő — világosított fel egy napbarmitott arcú fiatal ember és tanácsát követve, a piazza-szerűen kiképzett kereskedelmi központba mentünk, amely talán az ország egyik legjobban megtervezett kereskedelmi negyede. Onnan kitűnően lehet látni a kikötő munkálatait. Talán öt percnyire a tágas tértől, a nagykiterjedésű, nemrég ültetett parkból a csodálatosan nyugodt tengerből két éles fehér vonal bontakozik ki és szabad szemmel is kitűnően látható, miként halmozódik egymásra a különböző méretű sziklák. A hosszúságú, 300 méteres vonal, a nagy hullámtörő. Mellette kis távolságra húzódik a kis hullámtörő, amely ideiglenes építmény és amint elkészítik a nagyot, ezt lebontják. A kikötő építése körül természetesen óriási tevékenység folyik és valamilyen formában Asdod minden lakosát érinti. Talán a lakosok legrésze élvezi közvetlenül a konjunktúrát, a másik fele pedig közvetve keresi meg mindennapi kenyerét a kikötőből.

A KORMANY ES A VILÁGBANK NEPSZERÜSÉGE

A Világbank 27 millió dollárt kölcsönzött erre a célra az izraeli kormánynak és így a Világbank neve az ásdódi lakosok körében igen népszerű. Az izraeli kormány magára vállalta a 27 millió dollár kiadását, hogy 1964 végéig elkészülhessen a kikötő. A kormányról kevésbé mondható el, hogy népszerű Asdodban, bár ezért a kisvárosért szemmel láthatólag többet tett, mint nagyon sok más régi mezővárosért. A piazza egyik kis kőbányában szenvedélyesen tárgyalják a nagy és kis kővek történetét, hogy tulajdonképpen miért szállít a Szolél Bone naponta csak 800 tonna követ, amikor 7 ezret kellene szállítania.

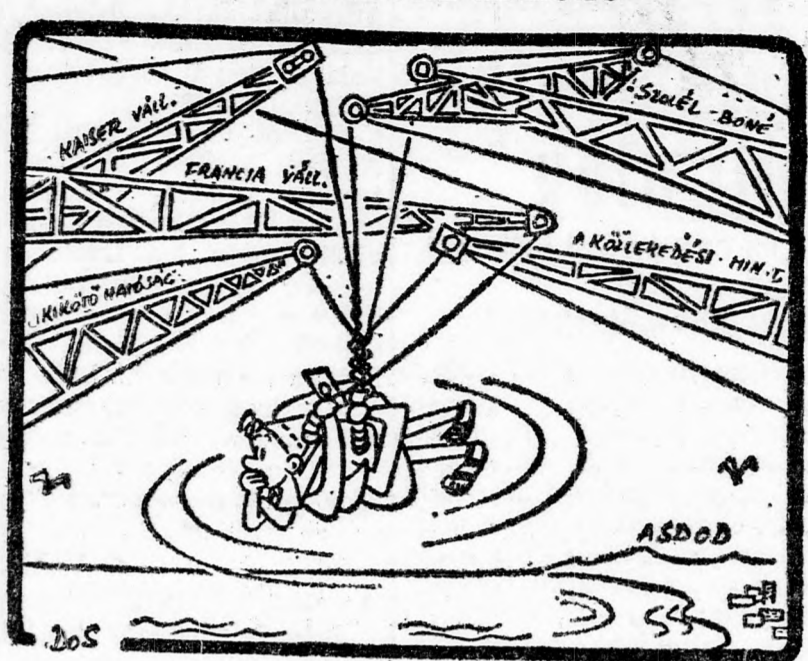
Az ásdódiak mindentudóan elárulják, hogy az amerikai Kaiser céggel már félig-meddig alá volt írva a szerződés, de hát ki akarták békíteni a Szolél Bone építkezési vállalatát, amely a kőbányák ura, ezért küldték el az amerikaiakat. Visszont azt remélik, hogy most, miután a Szolél Bone mindkét ága a nagy üzlet részesevé vált, egyre

több kő érkezik majd Asdodba és a jelenlegi 250 munkás helyett 350-et, esetleg 450-et fognak alkalmazni.

Hatalmas kompresszorokkal préselik most a beton-tömböket, amelyeket szintén a hullámokba süllyesz-

oily pedánsan rendezték el a lakónegyedeket, a parkokat, a gyermekjátéktérket és az iparnegyedeket. Az itteni sikunkálásokban a lakók nem látnak be a szomszédaiukhoz, mert betartották a megfelelő távolságot egyik blokk és a má-

A KIKÖTŐT KIKÖTŐ

tenek a hullámtörő építése céljából. Az országot mentő a kotrógépek és más utépítő gépek tucatjait figyeltük meg. Ezeket már a Szolél Bone szállította ide és mind földet egyengetnek és utat építenek. Asdodnak több belső utja van, mint nagyon sok izraeli városnak és városrendezés szempontjából idegeneknek is mutogathatják,

sik között, az iparosműhelyeket nem keverték el a lakónegyedekkel és az üzletek erre megfelelő épületekben nyertek elhelyezést. Az ásdódiak a jövőben élnek. Mindenki arról beszél, mi lesz öt év múlva, amikor a kikötő elkészül és az első hajók felveszik az áruszállítmányokat, hogy távoli országokba vigyék őket.

Ilana Eden filmszínésznő hazajön katonáskodni

New York. (STA.) Ilana Eden, a 22 éves izraeli filmszínésznő, aki „A moabita Ruth” című film főszerepét játszotta, két éves amerikai tartózkodás után visszatér Izraelbe, hogy megkezdje katonai szolgálatát. A fiatal színésznő kijelentette az újságíróknak, hogy nincs nagy kedve a katonai szolgálatra, mert nem szeret egyszerű szám lenni. „Tudom, hogy ez nem helyes felfogás, de gyűlölöm az

egyenruhát és azt, hogy mindig „igenis parancsnok”-ot kell választani. A háborút is gyűlölöm.”

Csakhoggy Ilana Eden utlevele lejárt és a hadsereg-től is elutasították további halasztási kérését. Mindenesetre azt reméli, hogy Jeruzsálem környékén fog szolgálni, hogy folytathassa filozófiai tanulmányait, amelyeket a kaliforniai egyetememen kezdett meg.

Kelet-német fényképezés felvételeket csináltak a nyugatberlini hadgyakorlatról

Berlin. (IFP.) — Tegnap letartóztattak két keletnémet fényképezőt, akik hadgyakorlatok közben amerikai katonákat fényképeztek le. A letartóztatás a nyugati szövetségesek rendelkezési alapján történt, amely a Németországban állomásozó idegen haderőkkel kapcsolatos kémkedésre vonatkozik. Kiderült, hogy a két fényképező már felvéte-

leket készített a hadgyakorlatokról. Előbb engedélyt kértek az amerikai hatóságoktól, hogy jelen legyenek a hadgyakorlatokon, de minthogy ezt megtagadták tőlük, az egyik átjárónál a város nyugati részébe szöktek át. A manőveren 3500 katonai részt vevő, akik a felét képezik az amerikai helyőrségnek Nyugat-Berlinben.

Izrael-barát könyvet írt egy tuniszi arab író

Nasser bukását jövődéli meg Hásimil Bakus és sajátja, hogy a színjáí hadjárat ezt nem hozta meg

Nagy szenzációja az arab világnak, egyben a Nyugatnak is a tuniszi származású Hásimil Bakus könyve, mely „Eros a hitem” címmel jelent meg a napokban Párisban. A szerző, aki az egyiptomi diktatórikus rendszer régi ellensége, szenzációs könyvében Izrael iránti meleg barátságáról és csodálatairól tesz tanubizonyságot.

Az arab nép szeretete mellett könyvében Bakus az arab tömegek fölött uralkodó diktátorok elleni véleményét hangoztatja. „Az a távoli, mindnyájunk által áhított jövő, — mondja az egyiptomi diktátor bukását megjövendülő írásában, — egy bizonyos pillanatban egészen közel érkezett hozzánk. Közél voltunk ahhoz, amikor a bátor izraeli csapatok néhány órányi távolságra álltak Kairótól... Ez a piciny ország, a vala-

és a homok országa, amely a világ minden részéből összegyűjtött elszánt népek emberfeletti, sőt természetfeletti erejéből vízben bõ, termékeny földé vált, ez a csöppnyi ország majdnem sorsdöntő csapást mért, — nem az évezredek civilizációjú egyiptomi népre, — hanem arra a rendszerre, amelyet vezetői képviselnek. Ha ez akkor sikerül, az egyiptomi néptömegeket ez a maroknyi nép felszabadította volna abból a lealacsonyító szegényteljes helyzetből, amelyben vezérek tartják őket. És ebből más kis népnek is megtanultak volna, hogyan rázzák le magukról a méltatlan vezetőik rabigáját.”

A francia nyelven megjelent munka, arab író tollából az első könyv, amely ezeket a forradalmi gondolatokat végre nyitva meri hangoztatni.

Az izraeli őrjárat szabályszerűen lőtte le az átszivárgó haifai fiatalokat

Az áskeloni bíróság megállapította, hogy az áldozatokon nem találtak semmilyen erőszak jeleit

Áskeloni. (ITIM.) A Chajevi áskeloni járásbíró, aki a gázai határon leőtt három haifai arab fiatalal ember halálának körülményét kivizsgálta, tegnap kihirdette határozatát, amelyben megállapítja, hogy az a katonai őrjárat, amely a három arab fiút felfedezte és halálukat okozta, minden katonai egységre kötelező módon viselkedett és cselekedetével semmiféle törvényteleniséget nem követett el.

A bíróság megállapította, hogy George Sámá, Rimon Maron és George Badon fia talamberekek életüket veszítették, amikor törvénytelen módon „védett területre” hatoltak be és megkísérelték, hogy átszivárognak az ellenség területére, amely állandóan azt hangsúlyozta, hogy meg akarja semmisíteni Izraelt. Az egység katonái az éj sötétjében nem tudták megállapítani, hogy az alakok az ellenség fegyveres ügynökei és semmiféle jelt sem adhattak, mert nem akarták felfedni tartózkodási helyüket.

Minden izraeli — hangoztatta a bíróság — együttérez a családokkal és fiatal gyermekekkel, akik miatti szenvedésükkel és a családok könnye egybefolyik nagyon sok gyászoló szülő, özvegy és árva könnyével, akiknek gyászát a szomszéd államoknak Izrael iránti gyűlölete idézte elő. A gyűlölet minden rossznak a forrása és termékeny talaj sok olyan tragédia számára, amely emberáldozatokkal, szenvedéssel, fájdalommal és sok ember gyászával jár.

A bíróság részleteket olvasott fel a zárt ajtókat mögött elhangzott tanuvalomásokból, amelyeket A. Sakal áskeloni rendőrfelügyelő, a tüzet elrendelő katonai egység parancsnoka és a hadsereg egyik magasrangú tisztje tett.

A rendőrfelügyelő elmondta, hogy 1961 szeptember 17-én éjféltájban átvette a hadsereg egyik altisztjétől a fiatalembereket holttesteket és elrendelte, hogy azokat Abu Kabirba a bonctani intézetbe szállítsák. Rögtön ezután elindult, hogy megkeresse a három fiatalember nyomait, amelyek észak felől jöttek, addig a pontig, ahol vérnyomok mutatták, hogy lövések érték őket.

Az altiszt, aki az egységet vezényelte, többek között elmondta, azon az éjjelen harci egység élén állott a határ mentén az a megbízással, hogy átszivárgók mozdulatait ellenőrizze. Az egység attól az utól távol helyezkedett el, amelyen jármű, vagy gyalogforgalom van. Katonái észrevettek három alakot, amint a határ felé futnak, de a sötétség miatt nem lehetett megállapítani, hogy fel vannak-e fegyverezve. Amikor a három alak közeledett, parancsot adott a lövésre és miután mindhárom a földre zuhantak, hozzájuk lépett és kutatott a zsebeikben, hogy személyazonosságukat megállapítsa. Az altiszt azt is kijelentette, hogy rajta kívül senki nem érintette a holttesteket és ő is csak a ruhájukban kutatott.

A hadsereg magasrangú tisztje, aki jelentést kapott a történetről és azonnal a helyszínre sietett, elmondta a bíróságon, hogy az a hely, ahol az eset történt, mint zárt és katonai terület ismert, amelyre a behatolás szigorúan tilos és mindenki, aki oda behatol, az életét veszélyezteti. A tiszt, aki kivizsgálta az ügyet, semmi kivételnek nem talált az egység tevékenységében, amely a törvény értelmében és az ut-

ításoknak megfelelően cselekedett. A továbbiakban a bíróság ismertette dr. M. Pinkerson, dr. A. Rabinovits és dr. H. Karpelusz orvosok vallomását, akik valamennyien azt vallották, hogy a holttestek nem láttak erőszak nyomát azok megvizsgálása alkalmával.

A bíróság határozatának felolvasásakor az újságírókon kívül csak G. Bach helyettes államügyész volt a teremben, mert a vizsgálatot kérő családtagok megbízottai, Chana Nekara haifai, valamint Fischl Halsberg, Avrahám Fischmann és Jákob Jeridor tel-avivi ügyvédek és az áldozatok fiyerei egy héttel ezelőtt kijelentették, hogy nem hajlandók résztvenni a további tárgyalásokon és visszavonták kérésüket a halál körülményeinek megállapítására. G. Bach elmondta az ITIM munkatársának, hogy az

ügyvédek szerdán közölték a családokkal, hogy visszavonják még a felsőbírósághoz terjesztett további kérelmüket is, miután a felsőbíróság előzőleg már visszautasította az A. Chahí járásbíró határozata elleni fellebbezésüket amiről, hogy a tanúk egyrészt zárt ajtók mögött hallgatta ki.

Mint emlékeztet, az ügyészség azért kérte néhány tanak zárt ajtó mögötti kihallgatását, mert a nyilvános tárgyalás elsőrendű fontosságú biztonsági titkokat árulhatott volna el, mint például az átszivárgók elleni védekezés, a csapatok elhelyezése, az őrjárat- és telekommunikációs-rendszer titkait.

A három fiatalal ember halála körül hónapokon keresztül propaganda folyt annak a gyanúnak az alapján, hogy vereséssel és kegyetlenkedésekkel lőtte meg őket.

FOKOZATOSAN BOCSATJAK SZABADON A KUBAI INVÁZIO HADIFOGLYAIT

Az emigráns küldöttséggel létrejött megállapodás alapján 34 beteg és sebesült szombaton Miami-be távozik

Havana. (Reuter.) — Dr. Fidel Castro kubai miniszterelnök megállapodást kötött a kubai emigránsok kioldásával a tavalyi invázió 1179 hadifoglyának kiszabadításáról. Az egyezés részleteit még nem hozták nyilvánosságra, de megbízható körök azt közlik, hogy 54 sebesült és beteg foglyot már szombaton repülőgépen Miami-ba szállítanak.

New-Yorkban sztrájkba léptek a tanítók

A diákok záptojással fogadták a sztrájkőröket

New York. (UPL.) — New Yorkban tegnap tanítósztrájk kezdődött, mert a közoktatásiügyi minisztérium nem volt hajlandó teljes mértékben teljesíteni a tanítók szakszervezetének fizetésemelési követelését. A minisztérium jelentése szerint 850 iskolában csökkentették az órákat és a nagyobb gyermekeket haza küldték, de ezt is csak az esetben, ha a gyermek szülei közül az egyik nem dolgozik. Az iskolák nyitva maradtak és néhány osztályban sztrájktró tanítók folytatták a tanítást.

Az egyik iskolában a tanulók megakadályozták 15 sztrájktró tanítót a tanításban. A rendőrség kivonult, hogy helyre állítsa a rendet, de az iskolát be-

kellett zárni. Más iskolákban a diákok záptojással és almahéjjal dobálták meg a tanítókat, egy helyen pedig a gyermekek megszöktették a sztrájktrót.

A tanítók szakszervezetének közölte, hogy a sztrájk következtében 700 iskolát be kellett zárni. Annak ellenére, hogy Amerikában tőmegy tiltja a tantestület tagjainak sztrájkját és így a tanítókra esetleg elbocsátás vár, a szakszervezet mégis erre a lépésre számolt magát. A tanítók jelenlegi fizetése 4800—8600 dollár évente. A minisztérium hajlandó volt 28 millió dollár előleget folyósítani a tanítók jövődi fizetésére, de a szakszervezet 58 millió dollár letétbe helyezését követeli a kormánytól.

A bát-jámi Spielmann Szára elősegélyző alap nagysikerű hangversenye

A közelmúltban alakult meg Bát Jámban az „Elősegélyző és kamatmentes kölcsönpénztár, amely a nagyszabású származású Spielmann Eliezer tragikus hirtelenséggel fiatalon meghalt felesége, Szára nevét viseli. A vezetőleg élén D. Ben-Ari polgármester áll, tagjai pedig dr. Mordechai Nurok rabbi volt miniszter, dr. Jehuda Spiegel helyettes államtitkár, dr. Herskovits Fülöp fõrabb, Salamón Mihály és Krasznjansky Oszkár. Az egyesület fontosságát méltányolva Bát Jámban városi tanácsa április 7-én, szombat este, hangversenyt rendezett az egyesület javára.

A rendezvényen nemcsak Bát Jámban lakosságának színe-java vett részt, hanem Tel Avivból, Cholonióból és a környékről is sokan jelentek meg. Ben-Ari polgármester megnyitó szavaiban rendkívül meleg hangon méltatta Spielmann Eliezer cionista és közéleti tevékenységét és az egyesület céljait ismertette. Megígérte, hogy a kölcsönpénztár,

amelynek kezdeményezője és egyik komolyösszegű adományozója maga Spielmann Eliezer, a város is támogatni fogja.

Ezután következett a hangverseny, amelynek keretében a temesvári származású Alexander Tál (Deutel Sándor) hegedűművész és Ruth Menze zongoraművész nő lépett fel. Deutel (Tál) Sándor, aki jelenleg az izraeli filharmonikus zenekar tagja, mint csodagyerek már Temesváron is számos hangversenyen és cionista rendezvényeken lépett fel. A műsor első felében Tál nagy virtuozitással és fölényes tudással adott elő Mozart és Beethoven szonátáit. Ruth Menze zongorakíséretével. Szünet után Ruth Menze önálló zongoraszóakkal szerepelt Chopin, Brahms, Debussy és Albeniz műveiből. A nagy számú közönség hosszas tartó és megismélt tapsal honorálta a művészeket.

A valorizált jelzálogadósok elhatározták a törlesztések beszüntetését

A sikunépitési és pénzügyminisztérium semmilyen további engedélyre nem hajlandó

A valorizált jelzálogkölcseken adósok képviselői szerdán népes gyűlést tartottak a ráamat-ávi Bét Brodecyben és elhatározták, hogy a megválasztott akcióbizottság újabb intézkedéseit beszüntetik a betáblázott kölcsön részletek fizetését. A nagygyűlés mintegy kétszáz delegátusa kimondotta, hogy a valorizált kölcsönök adósi nem fordulnak a bankokhoz és nem írják alá új szerződéseket. A nagygyűlés követelte a kormánytól, hogy a valorizált jelzálogkölcseken adósok minden elégtét részletesen azonos elbánásban és vonja vissza a jelzálogkölcseknél rögzítését. Egy másik határozat értelmében a gyűlés által megválasztott országos titkárság képviselői érintkezésbe lépnek a hatóságokkal és követelni fogják, hogy a lakásveteli szerződéseket változtassák át bérleti szerződésre elfogadható bérszaggal megállapításával és a szerződéseszerződésből származó különbözetre térítsék vissza a lakástulajdonosoknak.

A közgyűlésen elhangzott határozatokra válaszolva, a sikunépitésügyi minisztérium szóvivője tegnap bejelentette, hogy a kormány és a bankok haladéktalanul bírósági eljárást indítanak azok ellen, akik nem tesznek eleget a szerződésben vállalt kötelezettségeiknek. A végső dátum május 10-ike mert addig kell a jelzálogkölcseket tulajdonosoknak dönteniük, hogy azonnal kifizetik a tartozást, esetleg megváltoztatják a rögzítést, vagy pedig meghagyják a dollárhoz rögzítve és hosszabb idő alatt fogják az összeget kifizetni.

Sem a pénzügyminisztérium, sem a lakásépítési minisztérium nem hajlandók számitásba venni bármilyen további könnyítéseket a kormány által már elfogadott rendezésen túlmenően. Ezt az elrendezést a Kneszet pénzügyi bizottsága is jó-

A genfi konferencia

(Folytatás az 1. oldalról) időre elhalasztja a Karácsony-szigeteken tervezett kísérleteit, mert feltételezik, hogy a tavaszi esőzések nagymennyiségű rádióaktív port fognak tartalmazni, amely a múlt évi robbantások után került az atmoszférába. Amerika nem akarja, hogy ezt a jelenséget az ő robbantásainak tudják be.

London, (IFP). — Az angol munkáspárt 63 képviselője, köztük Emanuel Shinwell volt hadügyminiszter, tiltakozólevelet intézett Kennedyhez, amelyben felszólította, hogy „meghatározatlan időpontra” halaszsa el az atomrobbantási kísérletek felújítását, amelyek megkezdését április végére jelentette be az elnök. A levél aláírói tiltakoznak „ugy az amerikaiak, mint az oroszok, a franciák, vagy az angolok” által folytatott atomrobbantási kísérletek ellen és arra utalnak, hogy a kísérletek felújítása a genfi konferencia sikeréhez fűzött remények meghiusulására vezetnek.

A levelet az Egyesült Államok londoni nagykövetségének nyújtották át, mely azt nyomban továbbította Washingtonba.

שולם
147
דאָס
R. P. TEL-AVIV
JAFFO 147

vághatta és további engedelményekről nem lehet szó.

A sikunépitési minisztérium ismét elintézte a jelzálogkölcseken adósokat arra, hogy ne menjenek a különféle akcióbizottságok és „se gélyszervezetek” után, hanem fogadják el a pénzügyminisztérium és a bankok ajánlatait, amelyeket a Kneszet is jóváhagyott.

Fegyveres átszivárgók megtámadtak egy tartályautót az éjláti uton

A kocsifoförge golyózáporban áttörte a kötörlaszt és egy közeli katonai táborig hajtott, hogy jelentést tegyen az esetről
Tegnap este holtn találtak egy sofórt a 124-es kilométerkönel

Ejlát. (ITIM). — A „Mifalé Toválá” szállító vállalat tartályautóját szerdán este az éjláti uton fegyvertűzzel megtámadták, miután előzőleg elbarikádozták az utat. Az eset este fél 9-kor történt 98 kilométerrel Ejláttól északra, a Vádi Dzerfi északi lejtőjén. Az út itt nagyon kanyargós és ezért a sofórlátókőre is szűk. Amikor Maszaud Sarabi sofőr az akadályhoz érkezett, nem fogott gyanút és kinyitotta az ajtót, hogy megnézesse, mi zárta el az utat. Ekkor több lövés dördült el, de a sofőr nem sebesült meg, hanem elhatározta, hogy keresztül hajtja a kocsit a torlaszon. Az autó alvázának magassága miatt ez sikerült is neki és folytatta utját egy közeli katonai táborig, ahol jelentést tett az esetről.

A valorizált jelzálogkölcseken adósok szervezetének országos bizottsága tegnap este rendkívüli ülést tartott, ahol a sikunépitési minisztérium nyilatkozatára válaszulva elhatározták, hogy díjmentes jogsegélyt nyújtanak olyan jelzálogkölcseken adósnak, akit a kormány részletek fizetésének megtagadása miatt beperel.

A katonaság azonnal kiérkezett és az Egged autóbussza fölött, amely minden este áthalad ezen a ponton, már a katonák vették át a felügyeletet. A katonák az autóbussz 35 utasával együtt eltávolították a kőakadályt és az autóbussz minden további baj nélkül megérkezett Ejlátha.

A katonai egység megvizsgálta a támadás színterét és megtalálta négy ember nyomaát, öt tölténytárt és egy álló, valamint két fémvő állást. A hely 20 kilométerre van a jordáni és 30 kilométerre az egyiptomi határtól. A vizsgálat megállapította, hogy a nyomok az egyiptomi határ felé vezetnek.

Egyébként az autóbussz félórás késéssel érkezett, mert Cvi Hazan, a Nevé Midbarban levő büffé tulaj-

Kétségek merültek fel Ben Bella nyilatkozatának hitelessége körül

Ha az FLN helyettes miniszterelnöke mégis beszélt volna Izráel ellen, azt a felkelőkormány tudta és hozzájárulása nélkül tette

Tunisz. (IFP). — Hivatalos algériai körök még nem reagáltak Mohammed Ben Bella, az FLN kormány helyettes miniszterelnökének kairói nyilatkozatára, amelyben azt ígérte, hogy a független Algéria 100 ezer katonát fog adni Palesztina felszabadítására. Az FLN hírgyűnőse, amely rendszeres tudósításokat hoz Ben Bellának az arab fővárosokban tett körutjáról, tegnap beszámolt arról, hogy Libiába érkezett, de egy szót sem közölt Ben Bella nyilatkozatáról, amelyet állítólag az egyiptomi hírgyűnősközlő adott.

A megfigyelők szerint ennek valószínűleg az a magyarázata, hogy az FLN vezetősége gyanúperrel él az egyiptomi sajtó és a kairói hivatalos hírgyűnősközlő közleményeivel szemben, amelyekben az algériai vezeték által adott nyilatkozatokat ismertetik. Lehet, hogy az FLN hallgatása ezuttal is azzal magyarázható, hogy nem tudják ellenőrizni a Ben Bellának tulajdonított nyilatkozat hitelességét. Ha azonban Ben Bella valóban

megtette az egyiptomi hírgyűnősközlő által közölt kijelentéseket, nem lehet majd figyelmen kívül hagyni annak fontosságát, még akkor sem, ha tekintetbe veszik, hogy azok Egyiptomban hangzottak el. Felvetődik a kérdés, hogy a palesztinai problémával szemben álláspont milyen mértékben fog ellentétet előidézni az algériai ideiglenes kormányban, amely nem tudott előre Ben Bella nyilatkozatáról és azt nem is hagyta jóvá. A kormány hétvégi ülésén, amelyet Tuniszban tartanak, Ben Bella és három társa első alkalommal kerülnek komoly

kapcsolatba az FLN többi vezetőivel. Ami az FLN kormányának a zsidókérdésben való álláspontját illeti, emlékeztetnek arra, hogy a felkelők rádióállomása novemberben figyelmeztetett az OAS antiszemitizmusára, néhány nap előtt pedig közölte a Dávár egyik cikkének azt a részletét, amelyben a lap óvja az algériai zsidókat az OAS büniös tevékenységétől. Nem fér hozzá kétség, hogy ezek a jelenségek jellemzik az FLN-nek a zsidókérdésben eddig képviselt álláspontját és még sosem tettek zsidóellenes kijelentéseket.

Halálos áramütést kapott kirakodás közben a teherautó sofőre

Tragikus kimenetelű munkabaleset történt szerdán Szdomban a kálisóművek telepén, ahol Boáz Kohen 27 éves teherautó sofőr áramütést kapott és néhány órával később meghalt. A szerencsétlenül járt sofőr egy gyalogjáró építéséhez szállított anyagot és amikor az egyik szárító meden-

Simon Lurie feleségét is kiadják Belgiumnak

Albert Kalondji kongói politikus ügyvédje védi Armand Meitelessz gyilkosának a feleségét is

Páris, (IFP). — A párisi törvényszék szerdán este úgy döntött, hogy kiadja Belgiumnak Ira Luriet, a katonának férje, Simon Lurie Antwerpenben meggyilkolta Armand Meiteles gyémántkereskedőt. Simon Luriet egy nappal ezt megelőzőleg már át is adták a belga hatóságoknak.

A bíróság nem tárgyalta érdemben az ügyet és a törvényszék elnöke megmagyarázta Ira Lurienek, hogy azért nem veheti figyelembe ártatlanságára való hivatkozását, mert a belga kiadatási kérés bünrészességgel, nem pedig csak azzal vádolja, hogy a férje által elkövetett gyilkosságot eltitkolta a hatóságok előtt. Mindez azonban nem jelent prejudikálást az ügyben és ártatlanságának bizonyítékait a belga bíróság előtt is ismertetheti.

Floriot ügyvéd, akit Tel-Avivból kértek fel a védelemre André Blumellel együtt, Belgiumban is képviseli Ira Luriet, de közben Leopoldvillebe kell utaznia, ahol nemkésőbb előkelő kliense van, mint Albert Kalondji, aki az egyik kongói tartomány elnökévé kiáltotta ki magát

és emiatt a központi kormány letartóztatta. Floriot elmondta, hogy kémi fogja Ira Lurie ügyének Antwerpenből Brüsszelbe való áthelyezését, egyrészt azért, mert Antwerpenben olyan idegesség uralkodik ebben az ügyben, hogy az befolyásolhatja a bírakat, másrészt, mert az antwerpeni bíróság flamand nyelven tárgyal, amelyet sem Ira Lurie, sem Floriot ügyvéd nem ismer, míg Brüsszelben franciául tárgyalnak.

Floriot megbízatása kis kényelmetlenséget idézett elő, mert a család nem tudta ezt André Blumellel, aki ingyen vállalta Ira Lurie védelmét. Blumel azonban ennek ellenére meglátogatta vendéncét és ismételt kijelentette az újságíróknak, hogy hisz az ártatlanságában.

Az ország északi részében is korlátozzák a vízfogyasztást

A zöldségtermesztő gazdáknak megfelelő mennyiségű öntözővizet ígér Dáján földművelésügyi miniszter

M. Kántor vízügyi kormánybiztos tegnap Tel Avivban tartott sajtófogadáson bejelentette, hogy elkészítették a rendeleteket, amelyek szerint még az idén az ország északi részében is bevezetik az öntözővizet korlátozást, amely ma Haifától délre fekvő tengerparti sávban van érvényben. A korlátozások jövőre az ország egész területére ki fognak terjedni. A vízkorlátozás ki terjesztésére azért volt szükség, mert az idén kevés csapadék hullott és február óta megszűntek az esők, aminek következtében a talajvíz szintje lényegesen csökkent. Kántor rámutatott arra, hogy a különböző viztakarekossági intézkedések eredményeseknek bizonyultak, mert amíg 1958-ban 1.3 milliárd köbméter volt az országos vízkészlet, addig tavaly a mezőgazdaság, a gyáripár és a lakosság összesen 1.25 milliárd köbméter vizet fogyasztott.

bár a lakosság száma jelentősen növekedett és úgy a gyáripár, mint a mezőgazdaság nagy lépésben haladtak előre.

A vízkormánybiztos közölte, még az idén megegyezést kötnek Tel Aviv városával, hogy azokban a lakásokban is felszereljék a vízórákat, ahol ez a szomszédok vonakodása miatt eddig lehetetlen volt. Ezek szerint Tel Avivban mindenki a ténylegesen fogyasztott vizet fogja fizetni az eddigi felduzzasztott „minimális” számlák helyett, amelyek miatt számos kifogás merült fel.

Mose Dáján földművelésügyi miniszter bejelentette, tekintettel arra, hogy a metak, mert amíg 1958-ban 1.3 milliárd köbméter volt az országos vízkészlet, addig tavaly a mezőgazdaság, a gyáripár és a lakosság összesen 1.25 milliárd köbméter vizet fogyasztott.

Jeruzsálem népe virágosóval fogadta a gyaloglóverseny résztvevőit

Sok tapsot kapott a 73 éves hollandiai Van Acker asszony és az afrikai menetelők csoportja

Jeruzsálem főutcáin meg tartott szimpompás tömegfelvonulással ért véget a négynapos gyaloglási verseny, melyen közel 15 ezer katona és polgári személy vett részt. A főváros lakói lelkesen megtapsolták és virágosóval árasztották el a felvonulókat, akik olyan könnyedén lépdeltek, mint ha az utóbbi négy nap alatt nem 160 kilométert meneltel volna. A Jaffa utcában levő régi Bét Háám erkélyéről Cvi Cur vezérkari főnök, a hadsereg és a rendőrség magasrangú tisztjei tisztelegtek a gyaloglóverseny résztvevőinek.

A menetelő-verseny eredményeit Jechezkel Panet ezredes, a döntőbírósg vezetője hirdette ki. A katonalányok csoportjában a Náchál Kineret, a katonák csoportjában pedig a páncélosok menetelői végeztek az első helyen. A polgári gyaloglók férfi-csoport

jában az Egged autóbussz kooperatíva tagjai, míg a nők közül a Hápoel Emek Hájárdén tagjai lettek az elsők.

A közönség lelkesen megtapsolta az afrikai országokból származó menetelők csoportjait, akik színes népviseletükben vonultak fel. Ugyancsak hatalmas tapsban részesültek a hollandiai menetelők is, akiknek élén a 73 éves Ellis Van Acker asszony haladt.

● Caracasban szerdán éjjel, kormányellenes tüntetések során két őrszemelt megölték és nyolc embert pedig megsebesítettek.

● A nagy amerikai acélvállalatok közöttük, hogy hat dollárral emelik az acéltonnáját, annak ellenére, hogy John Kennedy elnök szerdai sajtófogadásán a közérdek elleni és felesleges cselekedetnek minősítette az áremelést.

É R D E M E S
A
PALESTINE-BRITISH BANK
LTD.
Z á h á v - a k e i ó j á h o z
e s a t l a k o z n i m o s t
hogy egy palack Eliáz gyártmányú „Benjámina” bort kapjon ajándékba
amely első díjat nyert a „Sheraton” szállóban rendezett borkóstolon.

BIZTOSITSA IDEJÉBEN HELYÉT
csoportos kirándulásainkra
EUROPA összes államai és **CIPRUSBA**
5 teljes nap Ciprusban: 240.— font (május 8-13)
Pontosan, gyorsan és figyelmesen intézzük utazásával kapcsolatos összes ügyeit.
Magyarul beszélünk
CITOUR
utazás iroda
Tel-Aviv, Brenner-u. 2.
Telefon: 67959.